

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз бехирад рӯзгор.

ҲАФТАНОМА АЗ 20-УМИ ИОЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№39 (12472)
26 сентябри
соли 2024

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

► ТАШАББУСИ ҶАҲОНӢ

ПЕШВОИ МИЛЛАТ: ҚАТЪНОМАИ «ДАҲСОЛАИ ТАҲКИМИ СУЛҲ БА ХОТИРИ НАСЛҲОИ ОЯНДА» ҚАБУЛ КАРДА ШАВАД

Суҳнронии Асосгузори сулҳу ваҳдати милли – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳттарам Эмомали Раҳмон дар Саммити Оянда

23.09.2024, Йёлоти Муттаҳиди Амрико

Муҳттарам ҷаноби Раис!
Муҳттарам ҷаноби Дабири кул!
Хонумҳо ва ҷанобон!

Наҳуст меҳоҳам ба Дабири кулро ташаббуси ташкили Саммити Оянда ва даъват барои иштироқ дар ин ҳамоши мухим арзи сипос намоям.

Мо саъю талошҳои ҳамоҳангозони Паймон ба хотири оянда - намояндагони Олмон ва Намибияро баланд арзёбӣ менамоем.

Ин нишаст барои баррасии мушкилоти тағйирёбии иклими, хифзи сиҳатии омма, рафъи камбизоатӣ, вазъи зиндагии занон, таҳсилоти фароригир ва дигар масъалаҳои глоҳӣ боз як имконияти муносибиро фароҳам овардааст.

Масъалаҳои вобаста ба ҳалъи силоҳ, назорати аслиҳа ва ҳавфу таҳдидҳои муосир ба сулҳу амният ҳамоно таваҷҷӯҳи ҷиддии моро тақозо менамоянд.

Умед аст, ки ҳамоши имрӯза, ҳамсунин, барои ҳалли масъалаҳои вобаста ба ислоҳоти соҳтори байналмилалии молиявӣ ва такмил додани вокунишҳои байналмилалӣ ба ҳатару таҳдидҳои муосир накши муассир ҳоҳад дошт.

Матраҳ гардидан мушкилоти обу иклими дар санади ниҳоии ин саммит зарурати идомаи амалҳои таъхиропазири қишварҳои узв ва дигар тарафҳои манфиатдорро ба хотири таъмин намудани ояндаи осудаву ором барои наслҳои байдӣ сабит месозад.

Тоҷикистон ба сифати қишвари мизboni «Раванди Душанбе оид ба мубориза бар зидди терроризм» аз дарҷ гардидан ин мавзӯъ дар Паймон дар баробари дигар мавзӯъҳои қалидӣ истиқбол менамояд.

Дар ин робита, мо ният дорем, ки дар ҳамкорӣ бо дигар қишварҳо

саъю талошҳоямро ҷиҳати татбики минбаъдаи ташабbusҳои со зандаи хеш дар масоили марбурт ба заҳираҳои об ва таѓайрёбии иклими, тақвият баҳшем.

Раванди татбики Даҳсолаи байн-нашрӣ амал «Об барои рушди устувор, солҳои 2018-2028» яке аз намунаҳои равшани талошҳои пайвастаи мо дар ин ҷода мебошад.

Ҳозирини гиромӣ!

Қабул гардидан Паймон ба хотири оянда аз натиҷаҳои ин саммит ба шароите рост меояд, ки дар минтақаҳои ғуногуни сайёра милионҳо нафар мардуми осоишта ба ҳавфу таҳдидҳои ғуногуни амниятӣ дучор шудаанд.

Фаъолияти Созмони Милали Муттаҳид вобаста ба таҳаввулоти босуръати вазъ дар арсаи байналмилалӣ бори дигар ғувоҳӣ медиҳад, ки аксари қишварҳои дунё ба таҳкими муносибатҳои бисёрҷониба ниёз доранд.

Ҷомеаи ҷаҳонӣ метавонад танҳо тавассути муколама ва ҳамкории созонда дар пайдо кардани роҳҳои рафъи ҳатарҳои муосир комёб гарداد.

Таҳкиму тавсееи ҳамкориҳо ҷиҳати расидан ба Ҳадафҳои рушди устувор аз иқдомҳои муштарак дар роҳи таъмини сулҳу суботи пойдор вобастагии бевосита дорад.

Аз ин лиҳоз, мо дар сатҳи ҷаҳонӣ андешидани тадбирҳои муштарак ба мақсади пурӯзӣ кардани ҳамкориҷӯӣ ҳамёри барои таъмини амнияти фароригир мухим мешуморем.

Муассисаи Созмони Милали Муттаҳид дар ҳалли низоъҳо ва барқарорсозии сулҳу субот дар сайёра кор бигирем.

Дар робита ба ин, пешниҳод мениҳоям, ки тавассути қатъномаи махсуси Созмони Милал «Даҳсолаи таҳкими сулҳ ба хотири наслҳои оянда» қабул карда шавад.

Ҳамзамон бо ин, зарур мешуморем, ки Созмони Милали Муттаҳид ва ниҳоҳои он, инчунин, муассисаҳои байн-нашрӣ молиявӣ дар ҳамоҳангозии талошҳои ҷомеаи ҷаҳонӣ ба мақсади расидан ба рушди устувор иқдомҳои ғаъълтарро роҳандозӣ намоянд.

Итминон дорам, ки саммити имрӯза барои баррасии амиқ ва ҳалли мушкилоти ҷаҳонӣ муосир заминai муносиб ҳоҳад гузошт.

Аз таваҷҷӯҳатон сипосгузорам.
www.president.tj

► МЕҲРНОМА

Шони муаллим

Баланд аст аз фалак шони муаллим,
Бувад ҷонбахии мо ҷони муаллим.
Набошад неъмате дар ҳар ду олам
Ҳалол аз пораи нони муаллим.

Бидон инро, ки виҷдони ҳама ҳалқ
Бувад аз рӯйи виҷдони муаллим.
Агар фардои Меҳанро биҷӯйӣ,
Биёб аз файзи эҳсони муаллим.

Агар армони Меҳанро биҳоҳӣ,
Бидон аввал ту армони муаллим.
Каму беши замонро рост кардан
Тавон танҳо ба мизони муаллим.

Кӯҷо ояндаи рӯшан тавон дид,
Набошад нури ҷаимони муаллим.
Ягон ҳосил ба ҳоки мазраи табъ
Магар рӯйида бе дони муаллим?

Бидон, парвозгоҳи миллати мо
Бувад дар рӯйи дастони муаллим.

Ба устод

Азизу меҳрубони ман, муаллим,
Сафобаҳии равони ман, муаллим.
Чу ширини ту шаҳди ҳарфҳоро
Ниҳодӣ бар забони ман, муаллим.

Зи нури меҳри ту гардиҷ равишан
Замину осмони ман, муаллим.
Зи илми туств андар зиндагонӣ
Ҳама тобу тавони ман, муаллим.

Ҷӣ рангину муనаввар гашту зебо
Зи файзи ту ҷаҳони ман, муаллим.
Бимонад ёди неку равишани ту
Чу нуре дар ниҳони ман, муаллим.

Камол НАСРУЛЛО

ФАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Гузоштани санги асоси бинои мактаб

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар кӯчаи ба номи Оимхол Абдуллоевиа маркази ноҳияи Дангарा баъд аз шиносой бо лоиҳаи бинои нави муассисай таҳсилоти миёнаи умумӣ, барои оғози корҳои соҳтмонии он санги асос гузоштанд.

Зимни муаррифии лоиҳа ба Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ дода шуд, ки мактаб барои 3100 хонанда дар ду баст пешбинӣ шуда, пурра аз хисоби сокинони ноҳия, аз чумла, соҳибкорони ватандӯст бунёд мегардад ва то соли таҳсили 2026-2027 ба анҷом расонида хоҳад шуд.

Масоҳати умумии китъаи замини мактаби бунёдшаванд 1,57 гектарро ташкил дода, масоҳати умумии иншооти соҳтаванд 8 ҳазору 40 метри мураббаъро дар бар мегирад. Таълимгоҳ аз 4 ошёна ва синфонаҳои фаннию озмоишгоҳҳо иборат хоҳад буд. Ҳамчунин, дар муассиса бунёди толори варзишӣ ва маҷлисгоҳ бо 400 ҷойи нишаст дар назар дошта шудааст, ки мувоғиқ ба стандартҳои мусоир соҳта мешаванд.

Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни шиносой бо лоиҳаи мактаб, ба бинокорон ва ташабbusкорони ин иқдоми начиб, барои бо сифати баланд анҷом додани корҳои соҳтмон ва назорати сифати масолеҳи истифодашаванд дастурҳои мушахҳас доданд.

Соҳибкорони ноҳия барои дастгирии ҳамешагии Роҳбари давлат дар самти соҳибкорио баҳши ҳусусӣ изҳори сипос наਮуда, ваъда доданд, ки минбаъд низ талош менамоянд барои рушд ва пешрафти Тоҷикистони азиз саҳми муносиби худро гузоранд.

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар дехаи Аличони деҳоти Пушинги ноҳияи Дангарा, бинои муассисай томактабии «Ворисон»-ро мавриди истифода қарор доданд. Иншооти навбунёд аз ҷониби соҳибкорони ватандӯстии ноҳия дар пайравӣ аз сиёсати маорифпарварони Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар масоҳати зиёда аз 1 гектар бунёд ёфтааст.

Тавре иттилоъ дода шуд, ки кӯтох аз ҷониби соҳибкорони ташабbusкори ноҳия барои таълиму тарбия фаро гирифта шуда, барои кор бо онҳо 10 нафар мураббия ва ёрдамчиёни мураббияҳо, ки ҳамагӣ соҳибтаҷриба ва дорои ихтиносии педагогӣ мебошанд, ҷалб карда шудаанд. Шуморай умумии кормандон дар муассисай томактабӣ 22 нафарро ташкил медиҳад. Бинодори 17 ҳуҷраи барҳавои машгулиятгузоронӣ, аз чумла, 5 ҳуҷраи хобу истироҳат, ошхона бо 25 ҷойи нишаст ва иншооти ёрирасон буда, ҳар қадоми он бо таҷхизоти зарурӣ ва васоити аёни муҷаҳҳаз гардонида шудаанд. Дар синфонаҳои машгулиятгузоронӣ бо мақсади ташаккулу инкишофи зехни кӯдакон ва тарбияи онҳо дар руҳияи ватандӯстиву ҳештаниноси, шароити имконоти

мусоид мавҷуд аст. Бинои кӯдакистон бо шабакаи мутамаркази гармидӯҳӣ пайваст буда, ҳуҷраҳои зарурӣ бо оби гарм таъмин мебошанд.

Дар муассиса раванди таълим ва машгулията бо забонҳои тоҷикӣ, рӯйӣ ва англесӣ ба роҳ монда шуда, барои бедор карданӣ завқи зебоипарастии дӯстрӯякон толори мусикӣ низ фаъолият менамояд.

Зимни боздид аз шароити кӯдакистон Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба сифати корҳои анҷомшуда ва имконоти фароҳамгардида баҳои баланд дода, ба соҳибкорони меҳандӯстии ноҳия барои пайравӣ ба сиёсати созанди Ҳукумати қиҷвар изҳори қаноатмандӣ намуданд.

Саҳни бинои муассисай томактабии «Ворисон» бо дараҳтон ва гулу буттакои ороғста буда, даромадгоҳи он бо пештоки ҷолибу назаррабо, ки аз ҷониби меморон бо завқу салиқаи баланд ороиш ёфтаст, барои бедор соҳтани хисси зебоиписандии дӯстрӯякон муассир аст. Ҳамзамон, дар саҳни бино ду айвонҷаи тобистона барои гузаронидани машгулиятаи тарбиятигирандагон соҳта шудааст.

Роҳбари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни сухбати самимӣ бо омӯзгорону масъулун, онҳоро барои ба роҳ мондани таълими босифат, ташаккули шаҳсият, омӯзиши донишҳои мусоир ба хонандагон, тарбияи кӯдакон дар руҳияи ватандӯстӣ ва аз хурдӣ ҷой додани эҳтирому садоқат ба обу хоҳи аҷдодӣ дар қалби қӯҷаки онҳо дастур хидоятҳо доданд.

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ пас аз ифтиҳои бинои муассисай таҳсилоти миёнаи умумии рақами 24 дар дехаи Аличони деҳоти Пушинги ноҳияи Дангарा, бинои муассисай томактабии «Ворисон»-ро мавриди истифода қарор доданд. Иншооти навбунёд аз ҷониби соҳибкорони ташабbusкори ноҳия дар пайравӣ аз сиёсати маорифпарварони Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар масоҳати зиёда аз 1 гектар бунёд ёфтааст.

Тавре иттилоъ дода шуд, ки кӯтох аз ҷониби соҳибкорони ташабbusкори ноҳия барои таълиму тарбия фаро гирифта шуда, барои кор бо онҳо 10 нафарро ташкил медиҳад. Бинодори 17 ҳуҷраи барҳавои машгулиятгузоронӣ, аз чумла, 5 ҳуҷраи хобу истироҳат, ошхона бо 25 ҷойи нишаст ва иншооти ёрирасон буда, ҳар қадоми он бо таҷхизоти зарурӣ ва васоити аёни муҷаҳҳаз гардонида шудаанд. Дар синфонаҳои машгулиятгузоронӣ бо мақсади ташаккулу инкишофи зехни кӯдакон ва тарбияи онҳо дар руҳияи ватандӯстиву ҳештаниноси, шароити имконоти

Мактаби №24

дар деҳоти Пушинг

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар бардоштани парда аз рӯйи лавҳаи рамзӣ муассисай таҳсилоти миёнаи умумии № 24-ро дар дехаи Аличони деҳоти Пушинги ноҳияи Дангарा мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Муассисай нави дуошёнаи таълими аз ҷониби маорифпарварони Пешвои миллат аз ҳисоби соҳибкорони ватанӣ дар муҳлати 8 моҳ бунёд ёфта, дар он 2160 хонанда дар ду баст метавонанд таҳсил намоянд.

Аснои шиносой ба Сарвари давлат иттилоъ доданд, ки бинои тозабунёди соҳаи маориф дар дехаи Аличони деҳоти Пушинг дар масоҳати 1,75 гектар, дуошёна буда, дорои 36 синфонаҳои таълими, толори варзишӣ, маҷлисгоҳ бо 198 курсӣ, китобхона, ошхона бо 95 ҷойи нишаст, майдонҷаи варзишӣ ва дигар иншооти ёрирасон мебошад.

7 синфонаҳои мактаб барои фанҳои муайян, аз чумла, таълими меҳнати писарон ва духтарон алоҳид, кор бо компьютер ва дарсҳои химия, физика ва биология муҷаҳҳазонида шудааст.

Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иқдоми соҳибкорони ватаниро дар самти бунёди чунин мактаби замонавӣ, ки бо анҷоми ин тадбир мушкилоти норасони синфонаҳо дар дехаи Аличон пурра бартараф гардид, муҳиму саривактӣ

арзёбӣ карда, ба масъулон супориш доданд, ки имконоти мавҷудаи ин даргоҳи илму маърифат бояд самаранон истифода гардад, то насли имрӯзӯ онда дар руҳияи ватандӯстӣ ба камол расанд.

Барои таъмини гармӣ дар бино, иншооти алоҳиди бунёд шудааст, ки бо ангишт фаъолият менамояд ва тавассути он тамоми синфонаҳои таълими дар фасли тирамоҳу зимишон гарм нигоҳ дошта мешавад.

Холо дар ин муассисай таълими 26 омӯзгор фаъолият менамоянд, ки барои онҳо тамоми шароити муҳайё карда шудааст.

Таъқид кардан ба маврид аст, ки дар замони соҳибистиколии қиҷвар бо таваҷҷӯҳ ва дастгириҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои рушди соҳаи маориф биноҳои наву замонавии дорои шароити мусоир бунёд шудааст ва ин тадбир ба боз ҳам бехтар шудани сифати таълиму тарбия дар муассисаҳои таълими мусоидат менамояд.

Дар шафати бино, Ҳамзамон, майдонҷаи мусоидати варзиши бунёд шудааст.

Дар доирати тадбирҳои ободонӣ гирду атрофи бинои муассиса бо шинонидани дараҳтони сояф-кан ва сабзкорӣ зебову назаррабо гардидааст.

Бо ҷониби дарои тадбирҳои ободонӣ гирду атрофи бинои муассиса бо шинонидани дараҳтони сояф-кан ва сабзкорӣ зебову назаррабо гардидааст.

Ифтиҳоҳи бинои муассисай томактабии «Ворисон»

▶ ФАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Ифтитоҳи кӯдакистони №8 дар Булёни Боло

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомали дар деҳаи Булёни Болои деҳоти ба номи Исмат Шарифови ноҳияи Дангара ба фаъолияти Муассисай таълимии томактабии №8 ба номи «ХУШБАҲТ» расман оғоз баҳшиданд.

Иншоот дар заминани иҷрои дастуру супоришҳои Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Раҳмон бо мақсади фарогирии бештари кӯдакон ба таҳсилоти томактабӣ дар доираи «Барномаи давлатии рушди таҳсилоти томактабӣ дар Чумхурии Тоҷикистон барои солҳои 2020 – 2025» аз ҷониби соҳибкорони ватандӯст бунёд карда шудааст.

Бинои беғча бо тарҳи миллию мусир соҳта шуда, дар деҳоти ба номи Исмат Шарифови нахустин муассисай томактабӣ маҳсуб мёбад.

Кӯдакистон барои 100 нафар пешбинӣ шуда, раванди таълим дар он бо ҷалби 10 нафар мураббияи соҳибхассус бо забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ ба роҳ монда мешавад.

Хӯҷраҳои истироҳат ва машгулияти тарбиятирандагон бо раҳти хоб, ҷевон, мизу курсӣ ва бозичаҳои гуногун мутобиқ ба шавқу завқи дунёи рангини кӯдакон мӯчаҳҳазонида шудаанд.

Саҳни биноро гулҳои ороиши зиннат дода, аргунҷак ва дигар воситаҳои истироҳативу фароғатии пешбинишу-

да барои дӯстрӯякон ба мухити ин мавзӯе зебоии дигар мебахшад.

Президенти Чумхурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон аснои шиносоӣ бо шароити фароҳамгардида дар беғча барои дар деҳоти мӯҳайё намудани чунин имконот ба соҳибкорон изҳори сипос намуда, аз ҷумла, ибрӯз доштанд, ки таҳсилоти томактабӣ барои ташаккули қобилияти зеҳнӣ наvras марҳалai хеле мӯhim ба ҳисоб меравад.

Таъқид кардан ба мавриди аст, ки вусъати чунин амалҳои ватандӯстона метавонад дар самти иҷрои таълаботи Стратегияи миллии рушди Чумхурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 дар ҳусуси фарогирии ҳарчи бештари кӯдакон ба таҳсилотi томактабӣ нақш гузорад.

Сарвари давлат мухтарам Эмомали Раҳмон аз масъулон даъват намуданд, ки таълими тарбияро дар сатҳи зарурӣ ба роҳ монда, кӯдаконро дар рӯҳияни ватандӯстӣ, ифтиҳори милӣ ва арҷугурий ба мӯқаддасоти милӣ тарбия номоянд.

Хӯкамати Чумхурии Тоҷикистон ба бунёди муассисаҳои томактабӣ таваҷҷӯҳи махсус зоҳир карда, барои дастрасӣ ба таҳсилоти босифат, таъмини шарқии давлат ва баҳши ҳусусӣ дар қишвар «Барномаи рушди муассисаҳои томактабӣ ва таҳсилотi умуими ҳусусӣ барои солҳои 2022-2027» тасдиқ гардидааст. Дар асоси ин барнома бунёди 264 муассисай томактабии ҳусусӣ дар қишвар пешбинӣ шудааст.

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомали дар идомаи сафари кордӣ дар деҳаи Булёни Болои деҳоти ба номи Исмат Шарифов бо бардоштани парда аз рӯйи лавҳаи рамзи бинои муассисай таҳсилоти миёнаи умуими раками 15-ро мавриди баҳрабардорӣ карор доданд.

Иншооти соҳаи маориф дар асоси дастуру хидоятҳои Ҳӯкамати қиҷвар дар доираи корҳои ободонӣ ба истиқболи шоиста аз 35-умии солгарди Истиқтоли давлатӣ аз ҷониби гӯрӯҳи соҳибкорон бо тарҳи мусир бунёд карда шудааст.

Муассиса дорои 36 синфҳонаи мӯчаҳҳаз бо аёниҳатҳои хониш, китобхона, толори баргузории ҷорабинҳои фарҳангӣ бо 198 чойи нишаст, ошхона, толори варзиш ва дигар иншооти ёрирасон буда, барои 2160 нафар хонanda

Муассисай таҳсилоти миёнаи умуими №15 дар ноҳияи Дангара

дар ду баст пешбинӣ гардидаст.

Бо бунёд ва мавриди истиқфода қарор гирифтани бинои муосир мактаби №15 барои дар шароити замонавӣ ба таҳсил фаро гирифтани хонандагони деҳаи Булёни Болои деҳоти ба номи Исмат Шарифови ноҳияи Дангара

заминани мусоид фароҳам омадааст.

Ба таъқиди Сарвари давлат, мухтарам Эмомали Раҳмон имрӯз бе имлу навоварӣ, технологияҳои иттилоотиву коммуникационӣ ва ташаккули ҷаҳонбонии техникӣ қадаме ба пеш гузашта намешавад.

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, мухтарам Рустами Эмомали дар доираи сафари кордӣ ба ноҳияи Дангара, дар деҳаи Навободи Ҷамоати деҳоти Исмат Шарифови бинои нави таълимии №8-ро, ки барои 720 нафар хонандагони деҳаи Навобод дар масоҳати 4000 метри мураббаъ асфалтпӯш ва дар масоҳати 4 километр ҷароғон карда шудааст, мавриди истиқфода қарор доданд.

Иншооти мазкур яке аз бандҳои нақшаш тарҳрезишуда ба истиқболи ҷаҳони бузурги милли – 35-солагии Истиқтоли давлатӣ ба шумор рафта, дар 40 саджӯз замин доман густурдааст. Бинои тозабунёд аз як ошёна ва 12 синфҳонаи таълимӣ иборат буда, аз

Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Раҳмон зимни шиносоӣ ба соҳибкорон ва аҳолии деҳаи Навобод барои чунин химмати ҷавонмардона изҳори миннатдорӣ намуда, иқдоми мазкурро намунаи ибрат ва шоистаи таҳсии хонданд.

Иттилоъ дода шуд, ки дар баробари бунёди муассиса, ҳамчунин, аз ҷониби соҳибкорон ва аҳолии деҳаи роҳҳои ҳудуди маҳалла дар масоҳати 4000 метри мураббаъ асфалтпӯш ва дар масоҳати 4 километр ҷароғон карда шудааст, ки аз деҳаи Навобод то деҳаи Булёни Боло тӯл мекашад.

Қобил ба зикр аст, ки дар деҳаи Навободи деҳоти Исмат Шарифови бинои ноҳияи Дангара 184 ҳоҷагӣ умр ба сар мебаранд. Аз соли 1965 то ин дам набудани мактаб боис ба он мегардид,

Таълимгоҳи нав дар Навобод

ҷониби соҳибкорони бонангу номус ва шаҳсони саҳоватпешаи деҳа бунёд шудааст.

Дар назди муассиса барои гузаронидани машғулиятҳои тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии дифои ҳарбӣ майдонҷаи муосирни варзиши соҳта шудааст. Дар маҷмӯъ, масоҳати умумии иншооти бунёдгардида 1100 метри мураббаъро ташкил медиҳад.

Барои амали намудани барномаҳои давлатӣ, аз ҷумла, компютеркунонии муассисаҳои таълимӣ ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табииатшиносӣ», дакиқ ва риёӣ дар соҳаи илму маориф», дар муассиса озмоишгоҳи синфҳонаҳои фанӣ бо лавозимоти зарурӣ мӯчаҳҳаз гардидаанд.

Барои бемушкилӣ гузаронидани фасли сармо дар муассиса ҳати барқи алоҳида наасб гардида, бино, ҳамчунин, бо шабакаи ягонаи гармидҳӣ пайваст мебошад. Саҳн ва атрофи мактаб сафолактпӯшу сабзкорӣ шуда, қомат афроҳтани он намои деҳаро шуқӯҳи тоза бахшидааст. Қобил ба зикр аст, ки корҳои бунёдӣ дар муассисаи мазкур мөхи марта соли 2024 оғоз гардида, онро бинокорони маҳалӣ бунёд кардаанд ва тамоми мақолҳои бунёд кардаанд ва замони мавҷӯҳи истиқфода шуда истехсоли корҳонаҳои саноатии ватанӣ мебошад.

ки кӯдакони деҳа барои таҳсил 3 километр роҳро тай намуда, ба ҳамсоядҳа - Булёни Боло раванд. Набудани роҳи ҳамвору ба таълабот ҷавобгӯ низ боиси нигаронии сокинон гардида буд.

Акунун баъди ифтитоҳи мактаби нав ба мӯчаҳҳаз боз тамомии лавозимоти хониш, мушкилоти ҷандинсолаи бошандагони деҳаи Навобод бартароф шуд. Ахли маорифи ноҳияи Дангара ба Сарвару роҳнамои ҳудҷиҳати дастгирии ҳамешагии ҷондидони илму маориф ва мӯҳайё соҳтани шароити ҳуби зиндагӣ изҳори сипос намуданд. Таъқид гардида, ки омӯзгоронро зарур аст дар таълиму тарбияи фарзандони мардум ва дар рӯҳияни ватандӯстии ҳештанишиносӣ ба камол расонидани онҳо саҳми муносиб гузаранд. Зеро Тоҷикистон давлати ҷавон аст ва ба қадроҳои соҳибхассус нийз дорад.

Синфҳонаҳои химия, биология, физика, география, математика ва асосҳои кор бо компютер дар ин таълимгоҳ бо муҳимтарин технологияи дигар воситаҳои муосир мӯчаҳҳазонида шудааст, ки ин тадбир барои ҷалби наасли наврас ба илмҳои дакиқ нақши муассисир мегузорад.

Таъсис ва ҷондидони синфҳонаҳои таълимӣ меҳнат бо муҳимтарин дастгоҳу таҷхизоти зарурӣ имкон медиҳад, ки хонандагони дар баробари омӯзиши илмҳои замони муосир мавҷӯҳи ҳамаронро таҳсилотӣ мекарданд.

Сир, ҳамчунин, аз нозукиҳои ҳунарҳои мутобиқ ба таълаботи бозори мөхнат барҳӯрдор гарданд.

Дар ин синфҳонаҳо ҳайати омӯзгорони соҳибхассус бо истиқфода аз шароиту имконоти фароҳамшуда коркарди ҷӯбу оҳан ва дигар ҳунарҳо, аз ҷумла, нақшу нигор ва гул-

дӯзиро ба шогирдон омӯзиш медиҳанд.

Сарвари давлат, мухтарам Эмомали Раҳмон баъди шиносоӣ бо шароити ҳуби таълимӣ тадрис дар иншооти нави соҳаи илму маориф, ба иқдоми соҳибкорони ватанӣ дар самти бунёди ин иншоот баҳои баъланҷӣ дода, ҷонин ҷаҳонбонии ҳунарҳои мутобиқ ба таълаботи бозори мөхнат барҳӯрдор дар самти таҳсилотӣ мекарданд.

Ёдовар мешавем, ки дар заминани таваҷҷӯҳу ва ғамхориҳои доимии Пешвои миллат, мухтарам Эмомали Раҳмон ба соҳаи илму маориф давоми бештар аз се даҳсолаи охир дар маркази ва ҷамоату деҳоти ноҳияи Дангара 77 муассисаи таълимӣ, аз ҷумла, 11 иншоот ба саҳму иқдоми соҳибкорони шаҳсони ватандӯст бунёду мавриди истиқфода қарор гирифтааст.

Тибқи маълумот, имрӯз дар 88 муассисаи таълимии ноҳияи Дангара наздики 52 ҳазор хонандагони дар шароити мусир ба таҳсил фаро гирифтаанд.

ФАЙЗИ ИСТИҚЛОЛ

Муассисай таҳсилоти миёнаи умумии №11 дар деҳаи Булёни Поён

19 сентябр дар деҳаи Булёни Поён дехоти Исмат Шарифови нохияи Дангарга Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ муассисай таҳсилоти миёнаи умумии №11-ро мавриди баҳрабардорӣ қарор доданд.

Ин муассисай таълимӣ дар доираи дастуру хидоятҳои раҳнамунсози Пешвои миллат аз ҷониби соҳибкорони маҳаллӣ дар масоҳати 1,23 гектар бунёд гардида, тухфай арзанде ба сокинони ин деҳа дар оғози соли нави таҳсил арзёбӣ гардид.

Иншооти мазкур аз ду ошёна иборат буда, барои 2160 хонанда дар дубаст пешбинӣ шудааст. Бояд гуфт, ки аҳолии деҳаи мазкур 4500 нафарро ташкил дода, қаблан хонандагон дар бинои кӯҳнаву хурде, ки солҳои 30-юми асри гузашта бунёд гардида буд, таҳсил мекарданд. Бо зиёд шудани аҳолӣ зарурати бунёди муассисай наву замонавӣ ба вучуд омад, ки инак бо иқдоми неки соҳибкорон амалӣ карда шуд.

36 синфхона ва дигар хӯҷаҳои корӣ бо таҷхизоти таълимӣ ва шароити мусоид барои омӯзгорон ва хонандагон чихозонида шудааст, ки минбаъд қӯдакону наврасони деҳаи мазкур бо истифода аз ин имконоти мусосир, дониши худро такмил медиҳанд.

Роҳбари давлат иқдоми соҳибкорони маҳаллиро дар самти бунёди муассисаҳои таълимӣ мухим арзёбӣ намуда, онро амали ибратбахш ва шо-

аст, ки хӯҷраи ивази либос, хӯҷраи муррабӣ ва амбор барои нигоҳдории асбобҳои варзишӣ ҳам дорад.

Ҳамчунин, дар саҳни бинои мазкур боз се майдонҷаи дигари варзишӣ барои футбол, волейбол ва дигар наਮудҳои варзиш мӯчаҳҳаз бо таҷхизоти зарурӣ мавҷуд аст.

Системаи гармидиҳии мутамарказ бо истифода аз аништ имкон медиҳад, ки синфхонаҳо дар фасли зимистон гарму бароҳат бошанд.

Саҳни ҳавлии ин иншооти соҳаи маориф сабзкорӣ ва сафолакпӯш, ҳамчунин, роҳи мактаб ва дигар роҳҳои ҳамشاфати он асфалтпӯш карда шудааст.

Корҳои соҳтмонӣ дар ин муассисай таълимӣ моҳи марта соли 2024 оғоз гардида, дар муддати шаш моҳ бо сатҳу сифати баланд бо истифода аз масолехи соҳтмонии босифати маҳаллӣ бунёд карда шуд. Атрофи иншоот панҷара-бандӣ гардида, ҳамчунин, камераҳои назоратӣ наслб карда шудааст.

Мавриди зикр аст, ки дастгириҳои давлатӣ нисбат ба соҳибкорон, алалхусус, пешниҳоди имтиёзҳо ва татбиқи барномаҳои шарикӣ давлат ба баҳши ҳусусӣ соҳибкоронро барои саҳмгузорӣ дар ободии Ватан дилгарм намудааст.

Натиҷаи ҳамин буд, ки дар нохияи Дангарга давоми солҳои соҳибистиклолӣ аз ҷониби соҳибкорон муассисаҳои зиёди таълимӣ ва томактабӣ бунёд ва мавриди истифода қарор дода мешавад.

Танҳо дар доираи омодагиҳо ба истиқболи ҷаҳони 30-солагии Истиқ-

истаи таҳсин арзёбӣ намуданд.

Дар муассисай таҳсилоти миёнаи умумии №11 китобхона ҳам мавҷуд аст, ки дорои адабиёти бадӣ ва таълимӣ буда, дар кироатхонаи он дар як вақт наздики 40 нафар метавонанд адабиёти дилҳоҳашонро мутолиа намоянд.

Синфхонаҳои фанни физика, химия, биология, технология иттилоотӣ, география, забони русӣ, математика ва таълимии меҳнати писаронаву дуҳтарона бо асбобҳои аёни ва озмоишигу дигар ҷиҳози зарурӣ таъмин буда, барои дар сатҳи баланд гузаронидани машғулиятҳо мусоидат менамоянд.

Маҷлисгоҳи муассисай таълимӣ, ки дорои 198 ҷойи нишаст аст, барои гузаронидани ҳар гуна ҷордӣ ҳамони фарҳангии маърифатӣ пешбинӣ шудааст.

Ба Президенти Чумхурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иттилоъ доданд, ки дар иншооти мазкур як толори варзишӣ барои бозиҳои волейбол, баскетбол ва футбол низ мавҷуд

ли боли давлатӣ дар нохия беш аз 20 муассисай таҳсилоти миёнаи умумӣ ва боғчайи бунёд гардидааст.

Ҳамчунин, дар доираи татбиқи нақшашаи ҷордӣ ба шарафи 35-умини солгарди Истиқтоли мавриди зикр аз ҷониби соҳибкорони ватандӯст, дар нохия бунёди 37 муассисай нави таълимӣ ба нақша гирифта шуда, то имрӯз 16-тои он ифтитоҳ гардид.

Танҳо дар доираи сафари кории имрӯза боз 6 муассисай нави таълимӣ ва се муассисай томактабӣ бо саҳми соҳибкорони ватандӯст, дар партави дастуру хидоятҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мавриди амал қарор дода шуд.

Маориф дар авлавияти сиёсати иҷтимоӣ Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон қарор дошта, сол то сол маблагузорӣ ба соҳаи афзун мегардад.

Натиҷаи ҳамин ғамхориҳо ва таҷҷаҷӯҳ буд, ки давоми солҳои соҳибистиклолӣ шумораи хонандагоне, ки дар олимпиадаҳои байналмилалӣ соҳиби медал мешаванд, ба маротиб афзоиш мейбад.

«Дураҳшон» ба фаъолият оғоз кард

19 сентябр Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе, муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар идомаи сафари корӣ ба нохияи Дангарга муассисай таълимии томактабии «Дураҳшон»-ро дар дехоти Булёни Поён ба истифода доданд.

Қӯдакистон дар асоси дастуру супоришиҳои Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни суханронияшон бо кормандони соҳаи маориф ва илм, ки рӯзи якуми сентябрӣ соли равон сурат гирифта буд, бо иқдоми соҳибкорони ватандӯст дар муддати як моҳ омода карда шуд.

Бинои муассиса якошёна буда, дорои 3 синфхонаи таълимӣ ва 3 хӯҷраи хоб барои ба таълиму тарбияи томактабӣ фаро гирифтани 100 нафар фарзанди сокинони деҳаҳои Дураҳшон - 1, Булёни Поён пешбинӣ гардидааст.

Иншоот аз ошҳона бо 25 ҷойи нишаст, хонаҳои машғулиятгузоронӣ, толори мусикӣ, хӯҷраи тиббӣ, хӯҷраи корӣ ва ёрирасон иборат аст.

Таълиму тарбия дар муассиса бо

забони давлатӣ ба роҳ монда шуда, ба қӯдакон забонҳои хориҷӣ низ омӯзонида мешавад.

Қӯдакистон ҷоҳи амалисозии дастуру хидоятҳои маорифпарварони Пешвои миллат, баҳри баланд бардоштани сатҳи таълиму тарбияи нақши муҳим мебозад.

Лозим ба таъқид аст, ки соҳибкорону дигар ашҳоси ватандӯсти нохияи Дангарга иқдому ташабbusҳои созандай Пешвои миллатро сармашқи кору фаъолияти худ қарор дода, баҳри иҷрои он тадбирҳои сарвақӣ меандешанд.

Ҳамин аст, ки дар муддати кӯтоҳ дар худути нохия баробари дигар иншооти ҳаётан муҳим, 4 қӯдакистон соҳта ба истифода дода шуд ва то ҷаҳони 35-солагии Истиқтоли давлатии Чумхурии Тоҷикистон боз якчанд муассисай дигари томактабӣ бунёду омода ҳоҳад шуд.

Президенти кишвар, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни шиносӣ бо шароиту имкониятҳои муассисай томактабӣ таъсиси чунин қӯдакистонҳоро дар дехот омили муҳимми ба таълиму тарбияи томактабӣ фаро гирифтани қӯдакон арзёбӣ карданд.

ЧАЛАСА

БАРРАСИИ МАСЪАЛАҲОИ МУҲИМ

Дар Вазорати маориф ва илми Чумхурии Тоҷикистон ҷаҳони 35-умини солгарди Истиқтоли мавриди зикр аз ҷониби соҳибкорони ватандӯст, дар нохия бунёди 37 муассисай нави таълимӣ ба нақша гирифта шуда, то имрӯз 16-тои он ифтитоҳ гардид.

Дар ҷаҳони 35-умини солгарди Истиқтоли мавриди зикр аз ҷониби соҳибкорони ватандӯст, дар партави дастуру хидоятҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қарор дорад. Бо дарназардошти ин, таваҷҷӯҳу ғамхориҳо мө, кормандони соҳаҳои зарурӣ аст, ки барои рушди он тамоми нерӯ ва дониши худро равона созем. Бахусус, бояд тамоми муассисаҳои таълимӣ ба омӯзгорони соҳибистаҷриба таъмин қарда шаванд.

Ҳамчунин, дар ҷаҳони 35-умини солгарди Истиқтоли мавриди зикр аз ҷониби соҳибкорони ватандӯст, дар партави дастуру хидоятҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қарор дорад. Бо дарназардошти ин, таваҷҷӯҳу ғамхориҳо мө, кормандони соҳаҳои зарурӣ аст, ки барои рушди он тамоми нерӯ ва дониши худро равона созем. Бахусус, бояд тамоми муассисаҳои таълимӣ ба омӯзгорони соҳибистаҷриба таъмин қарда шаванд.

Ҳамчунин, дар ҷаҳони 35-умини солгарди Истиқтоли мавриди зикр аз ҷониби соҳибкорони ватандӯст, дар партави дастуру хидоятҳои Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон қарор дорад. Бо дарназардошти ин, таваҷҷӯҳу ғамхориҳо мө, кормандони соҳаҳои зарурӣ аст, ки барои рушди он тамоми нерӯ ва дониши худро равона созем. Бахусус, бояд тамоми муассисаҳои таълимӣ ба омӯзгорони соҳибистаҷриба таъмин қарда шаванд.

Маркази матбуоти Вазорати маориф ва илми Чумхурии Тоҷикистон

ҲАМОИШ

24-уми сентябрь соли чорӣ дар Китобхонаи миллии Тоҷикистон ҷаласаи Гурӯҳи маорifi махаллӣ (LEG) бо иштироки вазiri маорif ва ilmi Чумхурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода, муовинони вазiri маорif ва ilmi, сафири Иттиҳоди Аврупо дар Чумхурии Тоҷикистон Раймундас Кароблис, роҳбари намояндагии ЮНИСЕФ дар Чумхурии Тоҷикистон Артур Ван Дизен, сардорони раёсату шӯъбаҳои дастгоҳи марказии Вазорати мориф ва ilmi va зерсоҳторҳои он, сардорони раёсати маорifi вилоятоҳо, шаҳру ноҳияҳои тобеи мар-

каз, мудирони шӯъбаҳои маорif, шарикони рушд ва дигар кормандони соҳаи маорif баргузор гардид. Дар ибтидо вазiri маорif ва ilmi қайд намуд, ки ҷаласаи Гурӯҳи маорifi махаллӣ (LEG) платформаест, ки масъалаҳои соҳаи маорifро якъо бо шарикони рушд мавриди баррасӣ қарор медиҳад. То кунун дар самтҳои гуногуни соҳаи маорif, аз қабили фарории кӯдакон ба таҳсилоти томактабӣ, боло бурдани сатҳи таълимӣ тарбия, мухаҳҳазардонии кабинетҳо ва озмоишгоҳҳои фанӣ ва дигар самтҳои соҳа дар

хамкорӣ бо шарикони рушд корҳои зиёде ба анҷом расидашт.

Сипас сафири Иттиҳоди Аврупо дар Чумхурии Тоҷикистон Раймундас Кароблис, роҳбари намояндагии ЮНИСЕФ дар Чумхурии Тоҷикистон Артур Ван Дизен, роҳбари Шарикии Глобали дар соҳаи маорif Муҳаммад Тарик Хон ва дигар намояндагони шарикони рушд доир ба пахлуҳои гуногуни соҳаи маорif ва ilmi va вусъати ҳамкориҳо бо Вазорати маорif ва ilmi Чумхурии Тоҷикистон суханронӣ намуданд.

Дар ҷаласа масъалаҳои зиёде, аз ҷумла, боло бурдани сифати таҳсилот, мухаҳҳазардонии синфҳонаҳои таълимӣ, татбиқи лоиҳаҳои босамар дар соҳаи маорif, нашри китобҳои дарсӣ ва маводи таълимӣ, гузариш ба низоми даҳҳолаи баҳоғузорӣ, соҳтмони муассисаҳои таълимӣ, ракамикунioni соҳаи маорif, рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақiqi ва риёзӣ ва дигар мастьалаҳои соҳаи маорif мавриди баррасӣ қарор гирифт.

Маркази матбуоти
Вазорати маорif ва ilmi
Чумхурии Тоҷикистон

СОЗАНДАГӢ

Дангара: ифтиҳоҳи бинои мактаби рақами 87 дар деҳаи Сафобаҳш

19 сентябр дар доираи сафари кории Президенти Чумхурии Тоҷикистон, Пешвои миллиат, муҳттарам Эмомалӣ Раҳмон ба ноҳияи Дангара раиси вилояти Ҳатлон Давлаталӣ Саид ва вазiri маорif ва ilmi Чумхурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода дар деҳаи Сафобаҳш бинои муассисаи таҳсилoti миёнаи умумии раками 87-ро мавриди истифода қарор доданд.

Иншоот дар доираи тадбирҳои созандагӣ ба истиқболи ҷашни 35-солагии Истиклолӣ давлатии Чумхурии Тоҷикистон дар заминai ҳамкориҳо бо бахши ҳусусӣ соҳта шудааст. Бинои муассисаи нави таълимӣ якошёна буда, барои 540 хонандо дар ду баст пешбинӣ гардidaast. Муассисаи замонавии таълимӣ аз 9 синфҳонаи барҳаво, аз ҷумла, кабинетҳои химия, физика, математика, синфҳонаҳои

технологияи таълимӣ меҳнат барои писарон ва дuxтарon, синфҳонаҳои компьютерӣ, китобхонаву толори барҳавои хониши, ҳуҷраҳои корӣ барои омӯзгорон ва дигар иншооти ёрирасон мебошад.

Корҳои соҳтмонӣ дар иншооти соҳаи маорif моҳи январи соли 2021 оғоз гардида, бо саҳми соҳибкорони махаллӣ дар масоҳати 2000 м² бунёд карда шудааст.

Файзобод: бинои муассисаи таълимӣ ба истифода дода шуд

Дар деҳаи Заркамари Ҷамоати шаҳраки «30-солагии Истиклол»-и ноҳияи Файзобод бинои муассисаи таҳсилoti миёнаи умумии №66 мавриди истифода қарор дода шуд. Бинои муассисаи таълимӣ аз тарафи Сафорати Чумхурии Ҷопон ба маблағи 132 ҳазору 708 доллари ИМА бунёд гардида, аз 10 синфҳонаи барҳаво, таҷхизоти мусоири таълимӣ ва мизу курсӣ иборат аст.

Ба ифтиҳори ҷашни 35-солагии Истиклoli

давлатӣ, ҳамчунин, шаш синфҳонаи иловагӣ бо 150 ҷойи нишаст дар назди муассисаи таҳсилoti миёнаи умумии №31-и деҳаи Шаҳтакиён, 2 синфҳонаи иловагӣ дар назди муассисаи таҳсилoti миёнаи умумии №33-и деҳаи Гултеппа ва бинои муассисаи таъlimии нав дар Ҷамоати деҳоти Ҷавонони ноҳия ба истифода дода шуд. Ин биноҳо бо дастгирии Мақомоти иҷроияи ҳокимиya давлатии ноҳия ва саҳми соҳибкорону сокинони деҳаҳо соҳта шудаанд.

Дар ҶДХ ба номи академик Б. Ғафуров дар мавзуи «Масъалаҳои мубрами филология ва усулои таълимӣ он дар шароити рушди инноватсионӣ» конференсия доир гардид.

ШЕЪРИ ВОЛО

Рӯдакӣ рафту монд ҳикмати ӯй...

Рӯдакӣ рафту монд ҳикмати ӯй,
Гул бирезад, нарезад аз вай бӯй.
Устод Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ
асосгузори адабиёти классикии
форсу тоҷик, бузургтарин шоири
давраи Сомониён, падари шеъри
форсӣ мебошад. Мақоми Рӯдакӣ
дар шеъру адаби форсӣ то бадон
ҷоест, ки дигар шоирон ва бузург
он бартарӣ ва баландии ҷойгоҳи
ӯро дар шеъру шоирӣ сутуда, ӯро
«Одамушшуаро», «Соҳибқирони
шоирӣ», «Устоди шоирони ҷаҳон»
номиданд.

Дар давоми ёздаҳ асри мавҷудияти
адабиёти тоҷику форс анъана
наҳои устод Рӯдакӣ ҳамеша дар адабиёт зиндаву ҷовидон будаанд.
Имрӯз ҳам шуҳрат, мансалат ва эҳтироми устод Рӯдакӣ
оламгир аст. Кисои Марвазӣ аз Рӯдакӣ ҳамчун «устоди шоирони
ҷаҳон» ном бурдааст:

Рӯдакӣ устоди шоирони ҷаҳон буд,
Садик аз ӯ туй, Кисоӣ яргист.

Чунин эҳтироми беандозаро мо дар байтҳои зерини Низомии
Арӯзии Самарқандӣ диди метавонем, ки бар зидди
бадҳоҳони шоири бузург гуфтааст:

Эй он ки таън кардӣ дар шеъри Рӯдакӣ,
Ин таън кардани ту зи ҷаҳду зи кӯдакист.
Он кас, ки шеър, донад, донад, ки дар ҷаҳон,
Соҳибқирони шоирӣ устод Рӯдакист.

Шуҳрати Рӯдакӣ на танҳо Самарқанду Бухоро, балки тамоми
Ҳурсони бузургро фаро гирифт буд. Шеъри ӯро дар ҳама
ҷо замзама ва пайравӣ мекарданд. Ҷунонки худи ӯ мегӯяд:

Шуд он замона, ки шеъраш ҳама ҷаҳон бишнуфт,

Шуд он замона, ки ӯ шоир Ҳурсон буд.

Аз гузаштагон ва аз ҳамзамонони Рӯдакӣ касе набуд, ки дар
шеъру шоирӣ бо ӯ баробарӣ қунанд. Ҳидмати бузурги ин шоир
дар адабиёти тоҷик дар он аст, ки шеърро ҳам аз ҷиҳати лағз ва
ҳам майни ба ҳадди камолоти ҷамал расонд ва сamtни инкишифи
онядан опро барои садсолаҳо мӯянӣ намуд.

Рӯдакӣ нахустин шоире буд, ки дар навъҳои гуногуни шеърӣ,
аз қабили қасида, газал, китъа, рубӣ, маснавӣ ва дар мавзӯҳои
муҳталиф -мадҳ, ишқ, ҳамрия, васф, марсия, ҳолия, панду ҳикмат
асарҳои оғарид, ки барои адабони баъдина то ба рӯзгори мон
намунаи ибрат мебошад. Барои ҳамин, ӯро барҳақ падари адабиёт
форсии дарӣ ё бунёдгузори он мешуморанд.

Шоир зиндагиро устод ва роҳнамои инсоният шинохта, таъқид
мекунад, ки барои аз балоҳо начот ёфтанд аз таҷриба рӯзгор
баҳра бурдан лозим меояд:

Бирав зи таҷриба рӯзгор баҳра бигир,
Ки баҳра дафъи ҳаводис туро ба кор ояд.

Рӯдакӣ шоирни хирадварӣ аст, ҳамвора аз хирад сухан ронда,
мардумро ба ҷӯстуҷӯ дарёғти ин ғанчи саодат даъват ва таъқид
менамояд, ки то умр ҳаст рӯй бар ин ғанҷ (хирад ва фарҳанг)
ниҳодан зарурат дорад:

Ҳеч ғанҷе нест аз фарҳанг бех,
То тавонӣ, рӯй бар ин ғанҷ неҳ.

Аз замони зиндагии устод Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ асрҳо сипарӣ
шуда бошад ҳам, панду андарзи ӯ вирди забони ҳамагон аст.

Андарзномаи устод моро ба сулҳу вахдат, ба ҷавонмардиву
ростқавӣ, илмандӯзиву фарҳангдӯстӣ даъват менамояд. Дар
замони инсонҳо тухми некиву накукорӣ ва мухаббату садоқатро
мепарварад.

Фирӯза АҲМЕДОВА,
омӯзгори забон ва адабиёти тоҷики гимназияи ба номи
Асадулло Ғуломови ноҳияи Исмоили Сомонӣ

Гиромидошти устод Рӯдакӣ

Ҳамасола дар кишвар 22 сентябр – Рӯзи бузургдошти сардафтари адабиёти тоҷику форс Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ таҷлил карда мешавад. Дар ин рӯз, ҳамоишҳои идона, маҳфилҳои шеърҳои 7 доирӣ, конференсияҳои илмӣ, мизҳои гирд ва ҷаласаҳо донир мегарданд. Ба ифтиҳори ин рӯз, дар гимназияи ҳусусӣ ба номи Абурайхони Берунии ноҳияи Синои пойтаҳт конференсия илмӣ бо иштироки шоирону нависандагон, роҳбаријат ва таълимгирандагони ин муассиса дар сатҳи баланд баргузор гардида. Конференсияро директори таълимӣ Ҳуснӣ оғоз бахшида, доир ба ашъори гаронбаҳои Одамушшуаро андешаронӣ намуд. Сипас аз ҷониби ҳонандагони синфҳои 5 дар васфи устод Рӯдакӣ шеърҳо бо забонҳои тоҷикӣ ва русӣ қироат карда шуд. Муҳассилини гимназия маърӯзахо хешро пешниҳод карданд.

Ҳамзамон, саҳнана аз ҷониби ҳонандагони синфҳои 7 доирӣ
ба таърихи таълифи шеъри «Бӯй ҷӯи Мӯлиён»-и устод Рӯдакӣ
манзури ҳозирин карда шуд. Дар ҳакиқат, ин шеъри Рӯдакӣ
нишон медиҳад, ки ҷӯи гуна шеъри устод назди ҳосу ом нуғузу
ъэтибори баланд доштааст. Дар идома сурӯд ва ракҳои мавзӯҳ
ни ҳонандагони синфҳои 5 ба ҳамоиш ҳусни дигар бахшид.

Зарнисор НИЗОМОВА,
«Омӯзгор»

ЗАБОНОМӮЗӢ

Муҳовараи муҳтасари забонҳои тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ

(Барои омӯзгорону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнау мумумӣ (синфҳои 5-11), устодону дошишчӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи маҳсус, олии касбӣ ва кормандони соҳаи маориф ва илм)

Тоҷикӣ	Русӣ	Англисӣ	Ово-навишт
ТАБРИКОТ - ПОЗДРАВЛЕНИЕ - CONGRATULATIONS			
Зодрӯз муборак!	Поздравляю с днем рождения!	Happy birthday!	[hæpɪ 'bɜ:θdeɪ]
Ташаккури зиёд!	Огромное спасибо!	Thanks, you (so) very much. Thanks a lot!	[θæŋkju (səʊ) 'veri mʌtʃ] [θæŋks ə lɔ:t]
Тӯй муборак!	С женитьбой! / С замужеством!	Let me congratulate you on your marriage.	[lɛt mi: kən græfuleit ju: ən jɔ: 'mærɪdʒ]
Фарзанддор-шавиат муборак!	С рождением ребенка!	Let me congratulate you on the birth of your child.	[lɛt mi: kən'græfuleit ju: ən jɔ: bɜ:θ əv fɔɪld]
Миннатдор-рам!	Благодарю!	Thanks ever so much!	[θæŋkju evə səʊ mʌtʃ]
Ид муборак!	С праздником!	Happy holiday!	[hæpɪ 'hɒlideɪ]
Сипосгузорам!	Спасибо!	Thanks!	[θæŋks]
Табрикоти маро нисбати ... қабул фармоед!	Примите мои поздравления с...	Please accept my congratulations on/ upon...	[pli:z ək'sept maɪ kən, græfju'leɪʃ(ə)n ən/ əpən...]
Ба шумо ҳушбахти ҳоҳонам!	Счастья тебе!	I wish you joy!	[ai wɪʃ ju: dʒɔɪ]
Ба шумо бурдборӣ ҳоҳонам!	Удачи тебе!	Good luck!	[gud lʌk]
ОРЗУХО ВА ТАМАННИЁТХО - WISHES			
Ба шумо барори кор орзу мекунам!	Желаю Вам удачи!	I wish you good luck!	[ai 'wɪʃ ju: gud lʌk]
Ба шумо ҳушбахти орзу мекунам!	Желаю Вам счастья!	I wish you happiness!	[ai wɪʃ ju: 'hæpɪnəs]
Ба шумо саломатии ҳуб орзу мекунам!	Желаю вам здоровья!	I wish you good health!	[ai 'wɪʃ ju: gud 'helθ]
Барои тухфаатон ташаккур.	Спасибо за подарок.	Thank you for your present.	[θæŋk ju: fo: jo: 'prez(ə)nt]
Истироҳати ҳуш!	Приятного отдыха!	Enjoyable holiday to you!	[in'dʒɔɪəbl hɔ:ldei tə 'ju:]
Ба шумо комёбӣ орзу мекунам!	Желаю вам успеха!	I wish you success!	[ai 'wɪʃ ju: sək'ses]
Ба шумо руҳсатии ҳуш (истироҳати ҳуб) таманно дорам!	Желаю хорошо провести отпуск (хорошо отдохнуть)!	Have a nice holiday!	[hæv ə nais hɔ:ldei]
Ба шумо рӯзҳои истироҳатии ҳуш орзу мекунам!	Желаю хорошо провести воскресенье (субботу и воскресенье)!	A happy weekend(to you)!	[ə hæpɪ ,wɪk'd:ənd (tə ju:)]
Орзу мекунам вактро ҳуб гузаронед!	Желаю хорошо провести время!	Have a good time!	[hæv ə gud taɪm]
Роҳи сафед!	Счастливого пути!	Have a nice journey! A pleasant journey to you.	[hæv ə 'nais 'dʒe:nɪ] [ə 'pleznt 'dʒe:nɪ tə 'ju:]
ЭКСКУРСИЯ – TOUR, EXCURSION, TRIP			
Ман меҳоҳам шаҳрро тамошо кунам.	Я хотел бы посмотреть город.	I want to go sightseeing.	[aɪ wɒnt tu: gəʊ 'saɪt, si:tɪŋ]
Шумо дар .... ҷанд вакт истодан меҳоҳед?	Как долго Вы собираетесь пробыть в ....?	How long are you going to stay in ....?	[haʊ lɔŋ a: ju: 'gəʊɪŋ tu: steɪ ɪn]
Дар ин ҷадом ёдгориҳои ҳастанд?	Какие достопримечательности здесь есть?	What special sights are there?	[wɒt 'speʃəl saɪts a: ðeə]

(Давом дорад)

БАРДОШТ

Соҳаи маориф дар сиёсати давлатӣ дар меҳвар қарор дошта, баҳри рушду пешрафти ҳамаҷонибаи он Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтаром Эмомалӣ Раҳмон мунтазам тадбирҳои судмандро роҳандозӣ мекунанд. Аз ин чост, ки имрӯз соҳаи маориф тадриҷан рушду такомул мейбад ва сатҳу сифати таълим баланд мегардад. Махҳоз пешрафти соҳаи маориф ва баланд гардидани сатҳу сифати таълим метавонад, аз як тараф, шавку рағбати ҳонандагонро ба омӯзишу мутолиа бештар намоям. Дар самт, маҳз лаёкату истеъдод ва навоварии омӯзгорон дар раванди таълим метавонад, аз як тараф, шавку рағбати ҳонандагонро ба дарсҳо бештар намояд, аз ҷониби дигар, дар омода гардидани мутахassisони варзида дар соҳаҳои ҳочагии ҳалқ мусоидати амиқ қунад. Дар ин миён, нақши омӯзгорони синфҳои ибтидой бештар мебошад, зеро дар зинаи ибтидии таҳсилот таҳкурсии омӯзиши ҳама фанҳо гузошта мешавад. Бинобар ин, вазифаву рисолати омӯзгорони синфҳои ибтидой дар татбиқи ҳадафҳои олии мамлакат муҳим мебошад. Дар ин маврид

мегиранд. Дар ин ҷода зарур аст, ки бо истифода аз методу усуљҳои мусоиди таълимӣ шавку рағбати ҳонандагонро ба омӯзишу мутолиа бештар намоям. Дар самт, маҳз лаёкату истеъдод ва навоварии омӯзгорон дар раванди таълим метавонад, аз як тараф, шавку рағбати ҳонандагонро ба дарсҳо бештар намояд, аз ҷониби дигар, дар омода гардидани мутахassisони варзида дар соҳаҳои ҳочагии ҳалқ мусоидати амиқ қунад. Дар ин миён, нақши омӯзгорони синфҳои ибтидой бештар мебошад, зеро дар зинаи ибтидии таҳсилот таҳкурсии омӯзиши ҳама фанҳо гузошта мешавад. Бинобар ин, вазифаву рисолати омӯзгорони синфҳои ибтидой дар татбиқи ҳадафҳои олии мамлакат муҳим мебошад. Дар ин маврид

Рисолати омӯзгорони синфҳои ибтидой

миллат ба аҳли маориф таваҷҷуҳи маҳсус зоҳир намуда, барои баланд бардоштани мавқei онҳо дар ҷомеа корҳои зиёде анҷом додаанд. Яке аз тадбирҳои судманду манфиат-бахши Пешвои миллат иштирок ва суханронӣ дар Рӯзи ҷониши ва Дарси сулҳо дар оғози соли нави ҳониши мебошад. Дар баробари ин, Сарвари давлат дар ин рӯз ҷандин муассисаи нави таълимиро мавриди баҳрабардорӣ қарор медиханд. Вокеан, ҳар як суханронии Пешвои миллат дар Рӯзи ҷониши ва Дарси сулҳо ба миён, омӯзгорон, неруи тоза, илҳоми баланд ва ба фаъолияти бавусъати мо такони ҷиддӣ мебахшад. Дар зимни, ҳамчун роҳнамо дар фаъолияти ҳамарӯзӣ мо, омӯзгорон, хидмат мекунад, зеро нуктаҳои онро ҳангоми тадрис ба ҳонандагон шарҳу тавзех медиҳем. Дар суханронии навбатии Пешвои миллат дар Рӯзи ҷониши (01.09.2024) низ тамоми паҳлӯҳои фаъолияти аҳли маориф мавриди таҳлили ҳамаҷониба қарор гирифт. Яке аз масъалаҳои мухиммӣ, ки дар суханронии Сарвари давлат ба он дикқати маҳсус дода шуд, вазъи муташанничи ҷаҳони мусоир маҳсуб мейфт. Пешвои миллат аз ҳатарнок гардидани авзои ҷаҳон ёдвар гардида, расидан ба қадри сулҳо субот дар қиҷварро аз мухимтарин вазифаҳои донистанд. Мусаллам аст, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ба даст овардани Истиқлоли давлатӣ гирифтори ҷонги шаҳрвандӣ шуд, ки дар натиҷа ҳисороти зиёде ба ҳамаи соҳаҳои ҳочагии ҳалқ қарор гирифт. Яке аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мунтазам тадбирҳои андешидан мешавад. Ҳамчунин, қонуну қарор ва санадҳои зиёде таҳияву қабул гардиданд, ки фаъолияти омӯзгоронро ба низом медиҳанд. Дар баробари ин, онҳо бо заминҳои наздиҳавлий таъмин мегарданд ва аз қарзҳои имтёзనок баҳрӯдор мешаванд. Ин ҳама ташаббус ва дастириҳои Ҳавлат ва Ҳукумат ба он равона гардидаст, ки фаъолияти омӯзгоронро ба ҳавозӣ мебошад. Дар замони Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақоми омӯзгор» таҳия ва қабул гардад, ки гумон мекунам, мавқei устодону омӯзгоронро дар ҷомеа боз ҳам густардатар мегардонад. Сарвари давлат зикр карданд: «Мехоҳам ба устодону омӯзгорони муҳтаром хотиррасон намоям, ки ба қасби интиҳобкардаи ҳуд завқ дошта бошанд, онро сидқан дӯст доранд, иродай қаъвӣ ва сатҳи баланди қасбият дошта бошанд ва бо рафткору кирдори неку намунаӣ эҳтироми боз ҳам бештари аҳли ҷомеаро ба даст оваранд». Аз ин рӯ, мө-омӯзгоронро зарур аст, ки ҳонандагонро дар руҳияи ҳудшиниси ҳудоғоҳӣ, расидан ба қадри истиқлоли ва сулҳо субот тарбия ба ҳамаи соҳаҳои ҳочагии ҳалқ қарор гирифт. Яъне, амалӣ гардидани ниятҳои неки ҳар як инсон ва ҳакими ҳамаҷониба ҳамонанду давлату ҷомеа факат дар шароити сулҳо ороӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ имконпазир мебошад».

Масъалаи дигаре, ки дар суханронии Сарвари давлат таъқид гардида, баланд бардоштани сатҳу сифати таълим мебошад. Мусаллам аст, ки имрӯз шароити ҳуби таълиму тарбия дар мактабҳои фароҳам оварда шудааст ва ҳамасола муассисаҳои нави таълими бо тамоми таҳхизоти мусоир мавриди истифода қарор

Сарвари давлат дуруст қайд карданд: «Барои расидан ба ҳадафи беҳтар намудани сифати таҳсилот, дар навбати аввал, баланд бардоштани сатҳи қасбияти қадрои омӯзгорӣ, китобҳои дарсии мутобиқ ба талаботи мельӣ, инчунин, таъминот бо имкониятҳои таълимиу методӣ, аз ҷумла, таҳхизоти озмоишгоҳӣ, технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ ва мунтазам гузаштан аз курсҳои тақмили ихтинос ва бозомӯзӣ зарур аст».

Нуқтаи дигаре, ки дар суханронии Сарвари давлат мавқei меҳварӣ дошт, боз ҳам баланд бардоштани мавқei омӯзгорон дар ҷомеа маҳсуб мейфт. Мълум аст, ки дар замони истиқлоли барои баланд бардоштани ҷойгоҳи омӯзгорон аз ҷониби Ҳавлат ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои зиёди судманд андешидан шуд. Дар замони соҳибистиколӣ музди меҳнати кормандони соҳаи маориф 21 маротиба баланд бардошта шуд ва аз моҳи июни соли равон 40 дарсад зиёд гардидан далели ин гуфтаҳост. Яъне, ҷиҳати баланд бардоштани зиндагии шоиста ва вазъи некуҳаҳолии омӯзгорон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мунтазам тадбирҳои андешидан мешавад. Ҳамчунин, қонуну қарор ва санадҳои зиёде таҳияву қабул гардиданд, ки фаъолияти омӯзгоронро ба низом медиҳанд. Дар баробари ин, онҳо бо заминҳои наздиҳавлий таъмин мегарданд ва аз қарзҳои имтёзනок баҳрӯдор мешаванд. Ин ҳама ташаббус ва дастириҳои Ҳавлат ва Ҳукумат ба он равона гардидаст, ки фаъолияти омӯзгоронро ба ҳавозӣ мебошад. Дар замони Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақоми омӯзгор» таҳия ва қабул гардад, ки гумон мекунам, мавқei устодону омӯзгоронро дар ҷомеа боз ҳам густардатар мегардонад. Сарвари давлат зикр карданд: «Мехоҳам ба устодону омӯзгорони муҳтаром хотиррасон намоям, ки ба қасби интиҳобкардаи ҳуд завқ дошта бошанд, онро сидқан дӯст доранд, иродай қаъвӣ ва сатҳи баланди қасбият дошта бошанд ва бо рафткору кирдори неку намунаӣ эҳтироми боз ҳам бештари аҳли ҷомеаро ба даст оваранд». Аз ин рӯ, мө-омӯзгоронро зарур аст, ки суханони ҳикматбори Пешвои миллатро маҳаки асосии фаъолияти ҳуд қарор дода, ҷиҳати баланд бардоштани сатҳу сифати таълим ва ба ҳамол расонидан мутахassisони варзида саъю талоши бештар намоям».

Муҳаббат ЮСУПОВА,
омӯзгори синфҳои ибтидоеи лингтсай №3
барои ҳонандагони болаёқати
шахри Душанбе

ДАСТОВАРД

Маориф – омили рушди неруи инсонӣ

Соҳаи маориф яке аз ниҳодҳои мухимтарини иҷтимоӣ буда, низоми мукаммал ва фарогири маориф ва илм асоси пешрафти соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоӣ ва сиёсиву фарҳангии ҷомеа мебошад.

Пешвои миллат, Президенти Ҷумхурии Тоҷикистон, мұхтарам Эмомали Рахмон соҳаи маориф ва илмро самти ағзалиятнок эълон намуда, онро барҳақ омили мухимтарини таҳқими давлат ва наҷоти миллат номидаанд. Рушди инкишоф ва пешрафти соҳаҳои маориф ва илм, сатҳу сифати донишмӯзӣ хонандагону донишҷӯён дар ҳама зинаҳои таҳсилот мухим арзбӣ гашта, бевосита зери таваҷҷӯҳи Сарвари кишвар қарор доранд.

Пешвои миллат, мұхтарам Эмомали Рахмон дар сиёсати давлатии ҳуд аз рӯҳҳо аввали соҳибистиколии кишвар барои донишманду соҳибқасб шудани насли наврасу ҷавон таваҷҷӯҳи ҷиддӣ зоҳир менамоянд. Ҳамасола мавриди истифода қарор додани тезодди муассисаҳои мусири замонавӣ ба ҳукми анъана даромадаст. Қабули санадҳои меъёрии танзимкунандай фаъолияти соҳаи маорifi кишвар дар замони соҳибистиколӣ афзуза, имконияту дасттраси зиёд ба омӯзгорон дар самти баланд бардоштани малакаи касби ҳуд, қабул ва мавриди амал қарор додани стратегияю барномаҳо ва концепсияҳои соҳавӣ фаъол гашта, раванди ислоҳоти соҳаи маориф ботадриҷ идома дорад.

Аз таҳлилу оморҳои мавҷуда бармеояд, ки ҳамасола тезодди кӯдакони синни томактабӣ афзуза, ба муассисаҳои таълимӣ фаро гирифтани онҳо зарурати бунёди муассисаҳои иловагӣ ва нави таълимиро ба миён овардааст.

Пешвои миллат, Президенти Ҷумхурии Тоҷикистон, мұхтарам Эмомали Рахмон зимни суханронии ҳуд дар Рӯзи дониш ва Дарси сұлҳ (01.09.2024) таъқид намуданд: «...дар зиёда аз 4000 муассисаи таълими кишвар 2 миллиону 280 ҳазор нафар ҳонанда ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд ва ин нисбат ба соли таҳсил 1991-1992 800 мактаб ва 1 миллион ҳонанда зиёд мебошад». Ҳамзамон, қайд намуданд, ки соли равон 103 ҳазор нафар синфи 11-ро ҳатм карданд ва 250 ҳазор кӯдак ба синфи якум қабул шуданд. Ин тақозо дорад, ки ҳамасола зарурати бунёди 380 мактаби нав ба миён меояд.

Ҳамчунин, таъқид гардид, ки аз

таҳсили илму дониш ва қасбу ҳунар дур мондани шумораи муайяни наврасу ҷавонон, баҳусус, ҷавондуҳтарон ташвишовар буда, зарур аст, ки дар ҳолати ихтиёран идома надоданд таҳсил дар зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, бояд ҳатман таҳсилоти ҳудро дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидӣ ё миёнаи касбӣ, яъне, литеийҳо ва кол-

мили касбӣ намоянд, то донишу маҳала ва маҳорати қасбии ҳудро ба таълоботи чомеа мувоғиқ намоянд. Дуруст аст, ки таълим ва тарбияни насли мусоир дар замони ҷаҳонишишӣ кори осону саҳл набуда, аз омӯзгор дониш мукаммалу муносабати самимӣ ва таҳкаммупазиронаро тақозо менамояд.

Барҳақ, Пешвои миллат қайд нағудаанд: «Шумо – мұхтарам омӯзгорон, ҳамеша дар ёд дошта бошед, ки рисолати мұқаддаси тарбияи инсон ва ташаккулдиҳии шаҳсиятре ба дӯш доред, ба фарзандони мардуми Тоҷикистон саводу маърифат, илму дониш ва қасбу ҳунар меомӯзонед».

Рушди ҷомеа, пешрафти ҳамаи соҳаҳои ҳаётӣ ҷамъиятӣ аз мутахассисони соҳибқасбу донишманд вобаста аст. Мутахассиси донишманду соҳибқасбу соҳибхунарро устод, мураббӣ ва омӯзгор омода месозад.

Дар суханронии Пешвои миллат таваҷҷӯҳи маҳсус ба самти таҳсилоти касбӣ равона қарда шуда, масъалаи гирифтани маълумоти касбӣ, ҳусусан, дар зинаи олии таҳсилот, таъқид гардид. Аз ҷумла, хотиррасон қарда шуд: «Дар замони соҳибистиколӣ зинаи таҳсилоти олии қасбии кишвар ҳам аз нигоҳи сифат ва ҳам аз лиҳози шуморон қуллан дигаргун гардид ва рушди инкишофи бесобика пайдо қард».

Таҳсили ҷавонони донишманду забондан дар ҳориҷи кишвар низ яке аз масъалаҳои мухим дар шароити мусоир маҳсуб мебошад. Аз таҳлилу оморҳо бармеояд, ки зиёда аз 41 ҳазор ҷавонони кишвар дар 40 давлати ҳориҷи дуру наздик таҳсili илм намуда, соҳибқасбу мешаванд. Дастури Пешвои миллат оид ба таъсиси шабакаи телевизионии таълими забонҳои ҳориҷӣ мурӯзӣ арзбӣ гашта, тавассути дарсҳои телевизионӣ имкони васеи омӯзиши забонҳои ҳориҷӣ дар шароити ҳона ва таълимгоҳҳо ба миён меояд. Ҳамзамон, дарсҳои телевизионии забономӯзӣ дар иҷрои «Барномаи давлатни таҳсилоти таълимӣ ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумхурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» (аз 30. 08. 2019, № 438) мусоидат ҳоҳад намуд.

А. МИРАЛИЗОДА,
доктори илми педагогика,
профессор,
Л. НАЗИРИЙ,
номзади илми педагогика,
дотсент

лечҳо идома дода, соҳибқасб шаванд. Зоро илм омӯхтану соҳибқасб шудани насли ҷавони ҷомеа дар шароити мусоир мухим буда, дар вазъи мураккабу ҳассоси ҷомеаҳо, бархурди тамаддунҳо ҳамеша андешаву афкори солим лозим аст. Шаҳси донишманди дорои андеша мавқеи муайян на танҳо ҳудро дар ҷомеа, балки атрофиён ва ватану қишвари ҳудро низ метавонад ҳифз намояд.

Воқеан, барои эмин нигоҳ доштани истиқтоли кишвар, сұлҳу субот ва вахдату ягонагӣ, нигоҳ доштани ҷомеа аз таъсири зуҳуроти манғии фарҳангӣ маънавиёти бегона зарур аст, ки насли наврасро дар руҳияи ҳудшиносиву ватандустӣ, ифтихори ватандорӣ, эҳтироми забони модарӣ, баланд бардоштани фарҳангӣ ҳуқуқиву сиёсӣ тарбия намоем. Дар ин раванд, нақши омӯзгори донишманду мутахassisи ҳуб мухим арзбӣ мегардад, ки дар баробари иҷрои вазифаи мухимми қасбии ҳуд дар тафаккур ва андешаи наврасону ҷавонон ҳисси баланди ифтихори ватандорӣ ва моҳияти ҳифзу ҳимояи ватанро ҷой қарда тавонад.

Ин аст, ки қасби омӯзгорӣ - тарбиятгарӣ дар ҷомеа мухим буда, нафароне, ки соҳиби ин қасб ва рисолат ҳастанд, дар давоми фаъолияти қасбии ҳуд бояд пайваста омӯзиш ва тақ-

Аз ин рӯ, зарур аст, ки барои ҳалли масъалаҳои мухимми рушди инсони донишманду соҳибқасб омӯзгор кӯшиши зиёд ба ҳарҷ дихад. Таваҷҷӯҳу ба рисолати қасби омӯзгорӣ дар доираи сиёсати хирадмандонаю маорifparvaronaи Сарвари кишвар дар даврони соҳибистиколӣ ва ҷиҳати баланд бардоштани накш, мақом, шаъну шараф ва ъэтибори омӯзгор тадбирҳои зиёде андешаи шуда, дар қонунгузорӣ ва санадҳои танзимкунандай соҳаи маорif маҳсус таъқид шудааст.

Дар боби 5-и Қонуни Ҷумхурии Тоҷикистон «Дар бораи маорif оид ба «Ҳуқуқ ва уҳдадориҳои субъектҳои раванди таълиму тарбия. Макоми омӯзгор» ва моддаи 52.1. оид ба «Ҳифзи шаъну шарафи омӯзгор» оварда шудааст: «Шаъну шарафи омӯзгор таҳти ҳоҳад мурӯзӣ мөнгозӣ мегардад. Ҳамзамон, дар моддаи 52.2 гуфта мешавад: «Даҳолати ғайриқонуни макомоти давлатӣ ва шаҳсони мансабдор ба ғаъолияти омӯзгор манъ аст».

Дар баробари тадбирҳои мухимми дар қонуни мазкур овардашуда, дар ҷомеаи рӯ ба инкишофи кишвар нисбат ба омӯзгор ва мақоми ў тадбирҳои саривактӣ андешаи мешавад.

Воқеан, нақши омӯзгор дар ҷомеа барои тарбияни насли ҳудшиносу ҳудоҳо, донишманду ватандуст бесо-

Баракати истиқтол

будани фазои сиёсӣ ба рушди кишвар монеаҳои ҷиддӣ ҷӯҷӯд қарда буд. Бо талоши фарзонафарзанди миллат, Президенти Ҷумхурии Тоҷикистон монеаҳоро паси сар намуда, ба сӯйи пешрафту тараққӣ қадамҳои устуворона ниҳад. Сармоягузориҳои доҳилий ва ҳориҷӣ дар соҳаҳои гуногун афзоиш ёфта, инфрасоҳтори иқтисодӣ бунёд ва тақмил дода шуд. Зарфияти истехсолӣ ва иҷрои лоиҳаҳои бузурги стратегӣ, аз

ҷумла, тавлиди энергияи сабз, роҳсозӣ ва дигар баҳшҳо тақвият ёфт. Дар самти сиёсат ва рушди фарҳанг низ дастовардҳои мухимме ба даст омаданд. Ҳифзи ягонагии милӣ ва суботи сиёсӣ, таҳқими Истиқтоли давлатӣ ва густариши муносабатҳои байнамилалӣ, пуркуват шудани мавқеи Тоҷикистон дар арсаи ҷаҳонӣ, эҳҷа ва пешрафти фарҳанг ва забони милӣ - ҳамаи инҳо аз ҷумлаи мухимтарин пешравиҳои Тоҷикистон мебошанд.

Дар ин рӯ пешрафти иқтисодию иҷтимоӣ, ҳифзи ягонагӣ ва суботи сиёсӣ, таҳқими Истиқтоли давлатӣ, рушди фарҳанг ва забони милӣ, пуркуват гардидани мавқеи Тоҷикистон дар арсаи байнамилалӣ - ҳама аз ҷумлаи пешрафту дастовардҳои мухимми ин давра ба ҳисоб мераванд.

Дар ин солҳо Тоҷикистон дар роҳи пешрафту тараққӣ қадамҳои устувор ниҳод ва имрӯз ҳамчун узви фаъоли ҷомеаи ҷаҳонӣ, ки дорои иқтидори азими иқтисодӣ, илмӣ ва фарҳангӣ аст, эътироф мегардад.

Сайдо ХОЛМАТОВА,
омӯзгори Коллеҷи омӯзгории
шаҳри Кӯлоб

БА ОЗМУНИ «ОМӮЗГОРИ МАН - ИФТИХОРИ МАН»

Омӯзгор бо меҳрубонӣ, ҳикмат ва фидо-кории худ зиндагии моро равшан меқунад ва моро ба самти дурусти хаёт роҳнамой менамояд. Ҳар гоҳ ки аз омӯзгори худ меандешам, маро эҳсоси ифтихор фаро мегирад. Аз устоди хеш миннатдорам. Ӯ на танҳо шахсест, ки ба ман дониш медиҳад, балки дӯстест, ки дар ҳар лаҳза бо ман аст.

Омӯзгор бо дониши амиқ ва таҷрибани худ на танҳо моро дар дарсхо роҳнамой меқунад, балки барои зиндагии шоиста омода месозад. Ҳар дарси омӯзгор як сабаки зиндагӣ мебошад, ки дар он мо бештар қоидаҳои ҳаёт, ахлоқ ва инсондӯстӣро меомӯзем. Ӯ моро даъват меқунад, ки бояд ҳамеша боадолат, самимӣ ва меҳрубон бошем.

Омӯзгор бо шавқу ҳаваси бепоён ба мо фанҳои гуногунро меомӯзад. Бо фаҳми ҳар мавзӯъ барои ман ва ҳамса拜онам як дунёй нав күшода мешавад. Вақте ки мо бо саволҳои душвор рӯ ба рӯ мешавем, омӯзгор ҳамеша омода аст, ки ба мо кумак кунад. Вай бо истифодаи мисолҳо ва шеваҳои гуногун таълим медиҳад, ки дар натиҷа ҳар як мавзӯъ дар хотираи мо мустаҳкам нақш мебандад.

Омӯзгор ба мо дар баробари таълим, тарбия ҳам медиҳад. Моро ба он ташвиқ меқунад, ки ҳар рӯз аз дирӯз беҳтар бошем ва ҳамеша барои худ ҳадафҳои баланд гузорем.

Берун аз таълимиҳо низ омӯзгор шахсияти фаъоли иҷтимоӣ аст. Ӯ дар ҳама чорабинҳои мактабӣ, аз ҷумла, чорабинҳои

Дарсхои зиндагибахш

фарҳангӣ, варзишӣ ва илмӣ фаъолона иштирок меқунад ва ҳамеша моро ташвиқ меқунад, ки дар ин гуна чорабинҳои фаъол бошем. Ӯ изҳор медорад, ки танҳо таълим дар синф кифоя нест, балки мо бояд дар ҳама соҳаҳои зиндагӣ фаъол бошем, то ки дар оянда шахсони ҳамаҷониба рушдёftа гардем. Омӯзгор дар ташкил ва гузарондани чорабинҳои мактабӣ накши калидӣ мебозад ва ҳамеша бо муҳаббати худ ҳамаро илҳом мебахшад.

Омӯзгор шахсияти бофарҳанг ва донишманд аст. Ӯ ҳамеша кӯшиш меқунад, ки дониши худро тақмил бахшад, нав кунад ва бо рушди илм ва технология ҳаммаром бошад. Ӯ дар бораи масъалаҳои ҷорӣ чомеа, илму фарҳанг ба мо маълумоти нав медиҳад ва моро бо ҷаҳони беруна шинос меқунад.

Дарсхоӣ ӯ на танҳо ба мо дониш медиҳанд, балки дар мо ҳисси масъулиятишиносӣ ва инсондӯстиро тақвият мебахшанд. Ӯ моро омода месозад, ки дар оянда шахсони ба ҷамъият фоиданок гардем ва дар ҳама соҳаҳои зиндагӣ муваффақ бошем. Ӯ моро ба он ташвиқ меқунад, ки дар зиндагӣ бо иродай қавӣ ва фикри нек ба пеш ҳаракат кунем ва ҳеч гоҳ аз мушкилиҳо наҳаросем.

Омӯзгор моро бо арзишҳои миллӣ ва фарҳангии худ ошно месозад. Ӯ ба мо таълим медиҳад, ки дӯст доштан ва эҳтиром кардани фарҳанг ва арзишҳои миллӣ ҷӣ қадар муҳим аст. Ӯ моро бо таърихи ҳалқамон шинос меқунад ва ба мо меомӯзонад, ки бояд ифтихор аз аҷоди худ ва мероси фарҳангии худ кунем, дар рушди миллат ва давлати худ нақш гузорем.

Ӯ ба мо мефаҳмонад, ки таҳсилот ва дониши арзишҳои муҳим буда, метавонанд зиндагии моро ба қулий тағйир дидҳанд. Ӯ моро ба омӯзиш ва таҳқиқи амиқ ташвиқ меқунад ва ҳамеша таъқид меқунад, ки дониш калиди ҳама гуна пешравӣ ва муваффакият аст. Омӯзгор ба мо дарси масъулиятишиносӣ медиҳад, ки ҳар як инсон бояд барои худ ва ҷомеааш масъул бошад ва бояд кӯшиш кунад, ки дар ҳама ҷаҳонҳои зиндагӣ муваффак бошад.

Омӯзгори ман воқеан ҳам, ифтихори ман аст. Ман бовар дорам, ки ҳама шогирдони омӯзгор дар оянда бо ифтихор аз ӯ ёд ҳоҳанд кард ва бо истифода аз сабакҳои ӯ дар зиндагӣ муваффақ ҳоҳанд шуд.

Муҳаммадҷон ШОКИРЗОДА,
хонанди МТМУ №16-и
шахри Душанбе

Наҳустомӯзгор дар рӯзгор

Наҳустин омӯзгори ҳар як шаҳс то ба мактаб рафтган модари ўст. Модарон низ ба мо дарс медиҳанд, дарси зиндагӣ. Онҳо аз наҳустин қадамонӣ то давидан ва аз талағузӣ аввалин ҳарфу ҳичо то сухандон шудани мо омӯзгору сабакомӯзи моянд. Вақте қадамҳои наҳустини худро ба остоҷон мактаб гузаштам, равшангарӣ роҳи минбаъдаам низ мадарам шуданд. Яъне, наҳустомӯзгори ман ҳам дар рӯзгор ва ҳам дар мактаб мадарам Инобат Раҷабова мебошанд...

Ман баръакси он кӯдаконе будам, ки ба мактаб рафтган намеҳонданд навиштанд ҳар ҳарф дар аввали барояшон мушкил аст. Чунки ба ман аллакай мадарам ҳондану навиштанро омӯzonida буданд. Бо як шавқу ҳавас ба мактаб мерафтам ва мушоҳид мекардам, ки ҳонандагон ҷӣ гуна мунтазири он буданд, то ки занг садо дидҳаду ба синфҳона ворид шаванд.

Инчунин, медиҳад омӯзгоронро, ки ошики қасби ҳуд ҳастанду бо ҳонандагон меҳрубон. Албатта, ин вазифаи ҳар як омӯзгор аст, ки ба ҳубиву нармӣ ва ҳушсӯханиву ҳушрафторӣ ҳонандаро ба омӯxtan илму дониш ҷалб намояд. Ҷаҳз омӯzgor аст, ки моро ба роҳи рост мебарад. Омӯzgor шабехи дехқон аст. Дехқон агар ба замин дона қишиш кунад, омӯzgor дар магзу қалби мо маърифат, илму донишро таълқин менамояд.

Асосгузори сулҳу вахдати миллии - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон дар васфи муаллим чунин гуфтаанд: «Муаллим, пеш аз

ҳама, афрӯзандаро ҷароғи дураҳшони илму дониш аст ва ҳушбахтона, қисми асосии зиёёни кишварро муаллимон ташкил меқунанд. Бинобарин, вазифаи асосии муаллим дар баробари омӯzonidani илму дониш, инчунин, омӯzonidani адаб ва ҳидояту роҳнамоии шогирдон ба роҳи рост мебошад».

Адабону олимон, табибон ва дигар қишири чомеа наҳуст, дарсро аз омӯzgor мегиранд. Ба таъқиди Мавлоно Абдураҳмони Ҷомӣ:

Агар дар ҷаҳон набвад омӯzgor,
Шавад тира аз бехирад рӯzgor.

Воқеан ҳам, равшангарӣ роҳи имрӯzу фардои мо омӯzgor аст. Мегӯянд ҳаётро бе об, хок ва ҳаво тасаввур кардан нашояд. Ман мегӯям ҳаётро бе омӯzgor низ тасаввур кардан мушкил. Агар омӯzgor набошад, илм нест, дониш нест, маърифат нест, хулоса ҳеч ҷиз нест.

...Мадарам дар синф бо ҳама шогирдонашон як ҳел муносибат мекарданд. Новобаста аз он ки ман фарзандашон ҳастам, дар мактаб ягон муносибати хосе нисбатам надоштанд. Байни ҳонандагон фарқ намегузоранд. Пайваста дар талошу кӯшиш ҳастанд, то шогирдонашон илму дониш омӯzанду дар оянда барои Ватанини ҳуд ҳизмат намоянд. Ҳамаи омӯzgoron барои шогирдонашон заҳмат мекашанд, vale ман фикр мекунам, омӯzгороне, ки дар синфи якум сар карда ба мо дарс мегӯянду илм меомӯzonand, зидтар заҳмат мекашанд. Чунки онҳо наҳустин шуда, моро ба дунёи маърифату донишворӣ мекарданд, ҳондану навиштанро меомӯzonand. Дар баро-

бари он, ки мо як ҳарф ё қалимаро дуруст меҳонем, аз шодӣ гул-гул мешукуфанд. Шоири шинохта Ҷоҳӣ Раҳимзода дар васфи муаллим чунин гуфтааст:

Ҳарфе дуруст ҳондам, аз шавқ
медиҳад, Ноқис, ки менавиштам, баҳар ҳеш

метапидӣ... Зин рӯ бузург ҳасти мисли
падар, муаллим,

Дар олами маонӣ ҳам роҳбар,
муаллим.

Рӯзгор дар дарс бахси мо дар мавзуи «Дар оянда кӣ шудан меҳоҳед?» буд. Ҳама орзухои кӯдакии ҳудро мегуфтанд. Яке меҳост тарҷумон шавад, дигаре, табиб, он яке, ҷевар, vale қасе муаллим нағуфт. Ҳама бо ифтихор дар бораи қасби писандидиа ҳуд ҳарф мезаданду онро тавсиф менамуданд. Ман аз ҳама оҳир сухан гуфтам. Ба ҳама савол додам – «Ба ҳамаи шумо кӣ дарс медиҳад, то соҳибкасб шавед? Кӣ ба шумо қасб меомӯzonad?».

Ҳама бо як овоз ҷавоб доданд:

- Омӯzgor.

Гуфтам: - Ман меҳоҳам дар оянда омӯzgor шавам. Ба мисли мадарам ба ҳама илм омӯzonam.

Бо шавқу ҳавас ба ҳонандагон дарс додани мадарамро мединаду орзу мекардам, ки рӯз ман ҳам омӯzgor шавам ва ба ҳонандагон илму дониш омӯzonam. Имрӯz ба орзу ҳуд расидам. Тарикӣ Маркази миллии тестиҳӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон имтиҳон супорид, ба Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ доҳил шудам, ки ҳама инро натиҷаи заҳмату талошҳои омӯzgoron аз ҷумла, наҳустомӯzgoron мединам.

Рӯxsat TIЛАБОВА, донишҷӯ

доҳил шуд. Ҳамеша мекӯшид, ки аз ҳамса拜онӣ як ё ду дарс пеш равад. Ин боис шуд, ки дар давоми соли хониш вазифаи сардории синф ба зиммаи ў гузашта шавад. Муаллим ҳамеша ба ў бовар дошт. Ҳар гоҳ ба синф намояндае меомад, ў ва ҷанд тани дигар аълоҳонҳо ҳамаро қоил мекарданд...

Пурсид мешавад, ки сабаби муваффакияти устод Курбон Ҳамроев дар тарбияи шогирdon дар чист? Ҷаро ҳама эҳтиromash meқunand? Ҷаро ҳама зиёд дӯstaш medorand?

Дар синфҳонае, ки Курбон Ҳамроев дарс мегӯяд, интизом дар ҷойи аввали Ҳамроев аст. Шиори «Як кас барои ҳама барои як қас» боиси муваффакияти ўгу шогирdonaш мебошад. Шогирdoni ў az digar tolibi мактаб ҳамеша бо рафттору кирдор ва дониш фарқ мекарданд. Ин натиҷаи заҳмати ўст. Дар баробари ғамхориву меҳрубонӣ, хеле саҳтгир, пурмасъул, серталаб, мушоҳидакор, ҳайроҳ, тозакор, дурандеш, ростқавл, якру ҳаҷати ҳарф мегӯяд. Аслан логарии чусса шояд ба ин хотир аст, ки Шаҳриёр бузург шудаву ҳолати ҳозираи устодро бо гузашта дур қиёс мекунад. Дигар ҳама ҳамон Ҳамроев Курбони қаблӣ аст, сермасъулу серталабу фидокор.

Ҳама ҳамса拜онӣ Шаҳриёр имрӯz дар пешаву қасби ҳуд муваффаканд. Бешубҳа, яқояки онҳо аз таълиму тарбияи, ки аз устоди аввалини ҳуд гирифтаанд, ҷаҳонҷаҳон мамнуну ифтихорманданд. Дасти сипос мегузоранд рӯйи қалб ва барои тансиҳативу боз ҳам ба камол расондани шогирdoni digar ба устод дуо мегӯянд.

Дуруд мегӯянд ба равшангарӣ машъали дураҳшон. Ба оне, ки аз вуҷуди ҳуд қатра-қатра хуни чигар, зарзарга нури дидагон, тора-тораи асан фусурду дари бахти иқболро ба рӯи шогирdoni kushod.

Фаридунишоҳ АБДУЛЛОЕВ,
котиби масъули нашрияи «Соҳиҳ»
дар шаҳри Гулистон

ДУСТАШ МЕДОРАНД...

Шояд касеро бовараш наояд. Аммо аз ҳатм кардани мактаби миёна даҳ сол сипарӣ гардид. Дар ин муддат зинаи бакалаврӣ, магистрӣ ва доктор PhD-ро аз ришти суханшиносӣ дар Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи академик Бобоҷон Faғurov ба итмом расонд. Дар фаъолияти корӣ аз зинаи омӯzgori мактаби миёна сар карда, то корманди шуъбаи маориф ва хидматчи сохтори давлатӣ роҳ ёфт. Имрӯz сари мизи корӣ менишинашд ва меандешад. Пояи ин ҳама муваффакиятҳо ба шароғати қист? Беҳтиёри ҳуд посух медиҳад: аз заҳмати устод Курбон Ҳамроев. Устоде, ки ўву ҳамсinfonashro rӯzi аввали дабистон қабул карду бо дафтари қалам ошно куонд ва дастонашонро ба навиштан рост намуд. Ҳарфу ҳичо ва қалимаҳоро ба онҳо омӯzond.

Дар тӯли таҳсил дар зинаҳои гуногун то таҳсилоти ойи нафарони зиёдеро дар ёд дорад, ки барояш ҳаққи устодӣ даранд. Вале ҷойгоҳи Қурбон Ҳамроев ҷудогон аст. Дастварду шодиҳоро бе ў наметавонад истиқбол гирад ва дар ҷодаи фаъолият бе фотихаи ў оғози кор намояд. Гоҳ-гоҳе ба устод занг мезанад ва гоҳ-гоҳе низ ў бароҷаш.

Рӯзи наҳустини қадам гузаштани мактаб барои Шаҳриёр фаромӯshnashudanist ва гумонам, ин амр барои ҳама яксон аст. Қист, ки рӯзи аввали дабistoniашро ба bodi faromӯsh sупурda boшад? Nest! On rӯzro ба ёd meorad. Maktab doroi яk doloni darozni shishabondi va sinfҳonaҳo dar doloni яgona va tanҳo dar du taraфи oҳir az se ҷonib dolon sinfҳona буд. Dar sinfҳona ба mashoni kasi bӯyӣ kofazu қalam meraśid. Bâchaҳo, kи ҳamdigarro mešinohat, misҳoi avvalro sohib shudaand. Ҳavasi dar mizai avval nišastan dar dili ҳama tufon tughon mēkarad. Laҳzaҳo xelle hotirmon. Muallim Ҳamroev mepuršad:

- Kî ҳondavu navishta metavonad?

Az miy়en jeke, ki bâydan maъlum shud, padaraš muallim budaašt, dast boloo meқunad.

- Bâchaҳo, ў sarدورi sinfi shumost. Chun ў ҳondavu navishta metavonad. Ҳar kâs, kи ў bâxtar ҳonadu navisad, dar davomi soli xonish sarدورi sinfi mewashav.

Sarدورi sinfi ba mizi avval meravad, in nishoni ҷoygoҳi iftixorofarini ўst.

Шаҳriёр, kи ba ҳondan miali ziyd doшt, bo ёri

БА ОЗМУНИ «ОМӮЗГОРИ МАН - ИФТИХОРИ МАН»

Омӯзгорӣ касби пуршарафу боифтиҳор буда, симои асосии чомеа ва ояндасози давлату миллат ба ҳисоб меравад.

Омӯзгор равшангари дилҳо ва хидоятари роҳи рост дар зиндагӣ мебошад. Муаллим пешбаранд, раҳбар, раҳнамо дар ҳар давру замон буд ва мемонад. Қадру манзалати омӯзгор, ҳеч гоҳ ва дар ҳеч давру замон кам намегардад. Макому манзалати устод дар ашъори шоирону нависандагон дар ҷойи аввал буда, омӯзгорро «сафобаҳшандон рӯйӣ замин», «ҷароги рӯзгор», «машъяли хирад», «маҳзани мағрифат» ва «ояндасози миллат» номидаанд:

Муаллим устоди бехтарин аст,
Сафобаҳшандон дар рӯйӣ замин аст.
Диҳдад илму адаб бар насли наврас,
Бузургии муаллим дар ҳамин аст.

Муаллим, омӯзгор тамоми ҳастии хешро баҳри беҳбӯдӣ ва пешрафту са-водникои ҳалқ ва миллат сарф намуда, қӯшиши бар он менамояд, ки ҳар як шо-гиридро босавод ва дар руҳияи ватандӯстиву ватанпарварӣ тарбия намояд. Маҳз муаллим ва хидматҳои соғдилона ша-бонарӯзии ў буд, ки миллати босаводи

ев – омӯзгори росткору ростқавл, илмомӯзу мулоҳизакор, таҳаммулпазир ва дурандеш, дорони тамоми хислатҳои хуби инсонӣ буда, дар байни аҳли чомеа ва ҳамкасбон обрӯю эҳтироми хосаero соҳиб аст.

Устод Назрӣ Офаридаев, дар ҳа-кикат, фидоии касби ҳешанд. Мо, шо-гиридон доимо аз сухбатҳои судмандашон баҳравар мегардем, маслиҳат-ҳояшон дар соҳаи илми забоншиносӣ бароямон як қитоби зинда ба ҳисоб рафта, машъъал ва фурӯзандон кору фаъолиятамон ба шумор мераванд. Устод ҳамчун донишманди забон доимо масъалаҳои мухимми забоншиносиро аз нуктаи назари илмӣ таҳлил менамоянд ва ба мо нозукиҳои тадқики ин соҳаро меомӯзанд.

Ҳидояти Сарвари давлатро дар бораи омӯзиши забонҳои ҳориҷӣ хотиррасон карда, моро таъқид мекунанд, ки дар шароити кунунии ҷаҳонишавӣ бе-денистани забонҳои асосии илми муосири ҷаҳонӣ ба сатҳи байналмилӣ, натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ ҷаъвобӣ бу-дан ва дастрасӣ ба дастоварҳои илми

Устоди гиромӣ Назрӣ Офаридаев доимо дар конференсияю симпозиумҳои ҷумҳурияӣ ва байналмилӣ баромад намуда, доир ба масъалаҳои мухимми забоншиносӣ фикру андешаҳояшонро баён менамояд.

Професор Назрӣ Офаридаев ҳамчун ташкилотчи фаъол дар корҳои гуногуни ҷамъиятигу сиёси доимо фаъолона иштирок намуда, ҳамчун узви раёсати вилояти Ҳизби Ҳалқии Демократии Тоҷикистон (ҲҲДТ) дар тарғиби сиёсати Ҳукумати Тоҷикистон ва Асосгузори сулҳу вахдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Рахмон саҳми арзанда мегузорад. Доир ба масъалаҳои гуногуни сиёсиву иҷтимоӣ бо мақолаҳои публистиқӣ дар рӯзномаҳои «Ҷумҳурият», «Садои мардум», «Минбари ҳалқ», «Ваҳдат» ва «Бадаҳшон», инчунин, дар барномаҳои радио ва телевизиону шабакаҳои иҷтимоӣ пайваста баромад мекунад.

Устод доим қӯшиш менамоянд, ки ҳарчи бештар, пеш аз ҳама, наврасону ҷавононро ба илмомӯзӣ ҷалб кунанд,

лими забон ва адабиёти Ҷонишгоҳи давлатии Тоҷикистон интиҳоб гарди.

Дар соли 1992 устод Назрӣ Офаридаев, вақте ки Ҷонишгоҳи давлатии Ҳоруг ба номи М. Назаршоев кушода мешавад, фаъолияти илмӣ - педагогиашро дар факултети таъриху филология давом медиҳад.

Устод солҳои 1995-1998 вазифаи мудири кафедраи забони тоҷикро ба ухда дошт.

Солҳои 1998-2001 докторантини Ҷонишгоҳи давлатии миллӣ Тоҷикистон буда, соли 2002 дар мавзуи «Тадқики таърихӣ - забонии топонимики Кӯҳистони Бадаҳшон» рисолаи докториро химоя намудаанд.

Баъдан устод дар Ҷонишгоҳ ба вазифаи мудири кафедраи забони тоҷикӣ, декани факултети филологияи тоҷик кору фаъолият намудаанд.

Солҳои 2005-2007 ба вазифаи ноиби ректор оид ба илм, солҳои 2007-2009 ноиби ректор оид ба робитаҳои ҳориҷӣ, солҳои 2009-2017 ноиби ректор оид ба илми Ҷонишгоҳи давлатии Ҳоруг ба номи М. Назаршоев кор мекарданд.

Омӯзгор, роҳбар ва забоншиноси замони муосир

тоҷик имрӯз ба истиқлолу Ваҳдати миллӣ расида, дар фазои сулҳу субот кор ва фаъолият менамояд.

Эълони озмуни ҷумҳурияни «Омӯзгорӣ ман-иiftixori man» дар ҳафтагонаи «Омӯзгор»-и Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон бароям илҳом дод, ки дар бораи кору фаъолият, меҳнати ҳоккоронаи устоди гиромикадрамон, доктори илмҳои филология, профессор Назрӣ Офаридаев ва хидматҳои шоистаи ў дар ҷодаи илму маориф ва тарбияи шоигирдон, қаламронӣ намоям. Иftixormand az onam, ki shoigirdi ustodam dar қатори дигар шоигirdon, bo ў dар кафедраи забони тоҷiki filologiya toҷiki Donishgoҳi давlati Ҳorug ба nomi Moenšo Nazarshoев koru faъoliyat menamoyaм.

Устод яке аз забоншиносони маъруфи ҷумҳурий ба шумор меравад. Хидматҳоиаш дар омӯзиши забонҳои Шарқ ниҳоят қалон буда, натиҷаи корҳои илмиаш дар шакли қитобу мақолаҳои илмӣ маълуму машҳуранд. Устод мактаби илмӣ дошта, шоигirdoni зиёдеро тайёр намудааст, ки имрӯзҳо дар таълиму тарбияи насли ҷавон ва инчунин, дар омӯзиши илми забоншиносӣ саҳмгузоранд.

Устод Назрӣ Офаридаев дастуру ҳидоятҳои Асосгузори сулҳу вахдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомали Рахмонро дар соҳаи илму маориф сармашки кори ҳуд карда, баҳри амалӣ гардондани он ҳамеша қӯшиши мекунад. Масалан, дастури Сарвари давлатро оид ба забони давлатӣ хотиррасон на-муда, дар ҳар дарсу сұхбаташон шоигirdonro ба purratraro мукаммaltar omӯz-tani забони тоҷiki, onro misli Modar va Vatani ҳud dūst doшtan va ҳamchun gavҳari bebaҳo ҳifz namudan daъvat me-namoyaд.

Устоди гирomikadr Nазrӣ Oфariда-

кишварҳои пешрафта номумкин аст.

Ҳидмати устод Н. Офаридаев дар поягузорӣ ва инкишофи риштаи филологияи тоҷик дар Ҷонишгоҳи давлатии Ҳоруг ниҳоят бузург аст. Дар давоми фаъолияти педагогиаш устоди гиромӣ дар Ҷонишгоҳ шоигirdoni зиёdero тарбия намудaанд, kи имрӯz bisēriy onҳo дар мактабҳои miёna va oй, radioyu televisorion, rӯznomakoи гуногуни ҷумҳuрий ва berun az on koru faъoliyat namuda, nombarordori Vatani azizu ustdi gironikadramon maboшad.

Саҳми устод Н. Офаридаев дар baland bardoшtani potensiiali ilmiy donishgoҳo va ҳidmatҳoi shoistaashon chun tashkilotchi ilm va muшoviri ilmiy muhaқiqoni ҷavon niҳoyaт buzurg ast. Bo roҳbariаш 12 naфar shoigirdi savori unvонҳoi doktoriy va nomzadi ilm garidid. Xolo boшad, 6 naфar unvонҳu va doktorant ba korҳoи ilmӣ-tadқiқotи машғul будa, kismashon dar aрафai ҳimоя maboшand.

зоро ин василаи асосии peshgirӣ karдан-huроф, ifrotishawӣ, zoҳirparasti динӣ ва gaравидan ба goҳayi iртиҷӣ maboшad. Ҳifzi Vatani maҳbubamrono az taъsiри zuҳuroti manfi ҷaҳonи muosir, az ҷumla, az farhangi maъnaviёti begona, tarbияi kardani naсли nаврасу ҷavonro dар ruҳияi ҳudshinosivu vatanidostӣ, gironi doшtani zaboni toҷiki, taъrihi, sunnatu anъanaҳo, rasmiy oin va libosii milliro karz va vazifaи muҳimtarini xar jaк farad medonad. Ba shoigirdonash hamesho hotirrason me-kuнаd, kи tanҳo ilmu donish va satҳi balandi maғrifat imkonni rasidan ba қadri istiklolu ozodiy, davlati давлатдорӣ, padarу modar, zabon, taъrihi, farhang, rasmiy oin va digar arziшҳoi baxhao milliro faroҳam mesozand.

Faъoliati mehnati ustdi az soli 1976 bâbdi xatmi Ҷонишгоҳi давлатi Toҷikiстон doxil shuda. Solҳo 1976-1980 dar maktobi nohiyai Kuyibishev (holo Chomil) va Lenin (holo Rӯdakij) ba sifati muallimi забон ва adabiёti toҷiki kor kardaast.

Soli 1981 ba aspiranturaи Ҷонишгоҳi давлатi Toҷikiстон doxil shuda, soli 1984 dar mawzui «Microtoponimiai Vanqz Darvoz» risolai nomzadiro bomyuвафақияt ҳimоя menamoyaд.

Solҳo 1984-1986 dar Instituti zabon va adabiёti bo nomi Rӯdakij Akademija ilmҳoи Ҷумҳuриi Toҷikiстон ba xaisi xodimi ilmӣ koru faъoliyatdro davom mediҳad.

Solҳo 1986-1988 dar kishvari ba moҳamsoя - Afgonistoni ba sifati tarҷumon adoi xidmat namudaand.

Bâbdi bozgashit, solҳo 1988-1991, du-bora dar Instituti zabon va adabiёti bo nomi Rӯdakij Akademija ilmҳoи Ҷумҳuриi Toҷikiстон ba sifati xodimi ilmӣ kor kardaast.

Solҳo 1991-1992 ba tariki ozmun ba vazifaи dotsentii kafedrai usuli taъ-

Холо устод Назрӣ Офаридаев ба xaisi professori kafedrai zaboni toҷiki faculiteti filologiya toҷiki Ҷонишгоҳi давлатi Ҳorug ba nomi Moenšo Nazarshoев, ba taъlimu tarbiya шogirdonashon mashguland.

Ҳукумати Ҷумҳuриi Toҷikiстон mehnati halolu pursamari ustdi Nазrӣ Oфariдаevro ba nazar girifta, ўro bo niшonhoi «Aъlochii maorifi Ҷumҳuриi Toҷikiстон» (soli 2005), «Aъlochii farhangi Toҷikiстон» (soli 2018), «Aъlochii matbouти Toҷikiстон» (soli 2020) va bo iftixornomaҳoi Kumitaи zabon va istiloҳoti nazdi Ҳuкуmati Ҷumҳuриi Toҷikiстон (soli 2018), Akademija ilmҳoи Ҷumҳuриi Toҷikiстон (soli 2019) va gairi sarfaroz gardoni-dan.

Ba hamagon maъlum ast, ki mehnati haloli ahli maorif hamesho mavridi tavacchhi xosi Sарварi давлатi karor dorad. Az in chost, ki Aсосгузорi сулҳu vahdati millӣ-Peshvoi millat, Prizidenti Ҷumҳuриi Toҷikiстон, muҳtaram Emomali Rahmon ҳidmatҳo ва dastovardҳoi шoista ilmivu pedagogi va faъoliati samaranaki ustdi Nазrӣ Oфariдаevro dar rušd va peshrafti ilmu maorifi toҷiki ba nazar girifta, soli 2013 bo medali «Xizmati shoista» va soli 2023 ba munosibati 32-solagiji Istikloliaty давлатi Ҷumҳuриi Toҷikiстон bo unvoni fahrii «Kormandii shoista Toҷikiстон» қadroni kar-dan.

Mehnati haloli ustdi Nазrӣ Oфariдаev, xalimivu hoksoři, insondustivu odamshinośi, fidokorivu maъsuliyatshinośiашon bari ҳar jaк mo namunaib irbrast.

**Фирӯза ЗООЛИШОЕВА,
муаллими kaloni kafedrai
zaboni toҷikii Ҷонишгоҳi давлатi
Ҳorug ba nomi Moenšo Nazarshoев**

Иштироки 268 нафар дар даври дуюм

24 сентябр дар Kitobxonai миллии Toҷikiстон даври ҷamъbasti Oзmuни ҷumҳuриyavii «Xonandaи bextarihi asarxoi Peshvoi millat» oғoz garid, ki to 28 сентябр idoma meబbad. Dar ozmuни 268 dovtalab az muassisaҳoi miёna va oliai kassbi шaҳru nohiyai ҷumҳuriy iшtirok menamoyaд. Moshvoi baxshi Ёrdam-chi. Prezidenti Ҷumҳuриi Toҷikiстон oид ba masъalaҳoi rушdi iҷtimoiy va robota bo chomea Mas-pur Abdullozoda ibroz doшt, ki «barquzorii in oz-mun metawonad jake az sarçashmaҳoi aсосии xavas-mandnamoi chavonon ba omӯziши xamatarafa davlati Peshvoi millat va shinoxti taъrihi toҷikiон garad. Maxsud az barquzorii ozmuни omӯziши ҳar-

beshtarai asarxoi Peshvoi millat va tarbiyi siёsatи peshgiriftai muҳtaram Emomali Rahmon bari tamom i gurӯxhoy chomea maboшad».

Ishtirokchii Ozmuни ҷumҳuriyavii «Xonandaи bextarihi asarxoi Peshvoi millat» - donishchӯi kursi seomii Ҷонишgoҳi slavyanii Rossia va Toҷikiстон Maniжа Puloðova dar suҳbat bo mo ibroz doшt, ki dar machmuy 34 kitob va maқolaҳoi Peshvoi millat, az ҷumla, «Chehraҳoi mondagor», «Toҷikon dar oina taъrihi millat» va «Zaboni millat-ҳastasi millat» - ro mutolua namudaa.

Mudiiri kafedrai bойgoniшиносии Ҷонишkadaи давлатi farhang va sanъati Toҷikiстон ba nomi

Mirzo Tursunzoda Mairam Maҳmadazimova ibroz doшt, ki in ozmuни Ҳorug da donishkada bo iшtirok doira-i vaseli donishchӯi barguzor namudan va se naфari onҳo ba даври duym roxhat giriftnad. Imrӯz onҳo dar nazdi ҳakamoni donishu maҳorat niшon dodand.

Golibon ba du gurӯx chudo karda mешавand: goliboni muassisaҳoi taҳsiloti miёna kassbi va oliai kassbi. Bari golibon ba in tarbiib mukoфotxoи pulai taъyin shudaast:

Bari ҷoи якум - 20 000 somonӣ (ba ҳar jake az golibon)
Ҷoҳou seom - 7 500 somonӣ (ba ҳar jake az golibon).

БА ОЗМУНИ «ОМЎЗГОРИ МАН - ИФТИХОРИ МАН»

Зиндагиро кий гуфт номард аст?
Ҳар кий гуфтаст, то кую мард аст?
Зиндагӣ марду мард меҳоҳад,
Сари болову дард меҳоҳад...

Ин шеъри машҳури Кутбӣ Киромро сароянда бо сӯзу гудоз месарояд ва ҳамин лаҳза ба хотира нафаре, ки аёти фавқро шиори зиндагии худ пазируфтааст, муаллимаи азизам Равзакон Абдукаримова меоянд. Ба худ манделаш: «Эҳ... Охирин маротиба рӯзи милодашон – 7-уми август сұхбат карда будем. Аллакай моҳи сентябр омадааст, чӣ қадар вакт тез мегузард!». Гарки ҳаёл чӣ тавр ракамҳои муаллимаро чиданамро нафаҳмида мемонам. Аз он сӯйи гӯшӣ овози чун ҳамеша ҷоннавози муаллима садо медихад:

- Ало, Шаҳнавозчон, ту чӣ хел, ҷони она! (Дар шевай Ҳучанд «она» - модаркалон аст). Оҳари дилам реҳт, - гилаомез мегӯянд муаллима, - ҷандин вакт шуд, ки занг назадӣ...

- Ассалому алайкум, фариштаи ман, муаллимаҷони беҳамтоям! - ҳитоб мекунам ба муаллима. - Соли ҳонниши нав бароятон муборак бод!

Баъди лаҳзай ҳомӯшӣ ба суханам идома медиҳам:

- Муаллимаҷонам, шармандаам, узр, ки дер занги задам. Охир, ҳудатон нағз медонед, ки зиндагӣ ҳар рӯз баъромон ягон имтиҳоне омода мекунад. Пурра андармони дарду ғами худ. Аммо рӯзе нест, ки шуморо ёд нақунам...

- Зиндагӣ марду мард меҳоҳад, - ҳанӯз суханҳоям ба охир нарасида, муаллима ҷавоб медиҳанд, - Сари болову дард меҳоҳад! Духтарҷонам, ту ҳуб медонӣ, ки ин дунё пур аз афтоданҳову барҳостанҳост. Дар зиндагӣ мард бояд шуд! Тӯбро чӣ қадар саҳттар ба замин занӣ, баландтар мепарад! Вакте зиндагӣ моро пахш мекунад, мо бояд қавитар шавем!

Муаллимаро бори нахуст дар мактаби «Паймони азизон» дидам. Бо сабабҳои мутааддид мактабе, ки таҳсил мекардам, дар байни соли ҳонниши баста шуд ва тамоми ҳамсинfonan misolisi muhrayi marxon ба мактабҳои дигар пахну парешон шуданд. Маро низ тақдир ба мактаби орzuҳоям «Паймони азизон» овард. Вакте ки бори аввал муаллима Абдукаримова ба дарси мо даромаданд, ман, аслан, тасаввур надоштам, ки ин нафари комилан ноошно, азистарину пайвандтарину дурахшонтарин ҷеҳраи ҳаётам мегардад. Дарсхои муаллима бисёр муассиру шавқангез мегузашт. Он кас онҷунон қиссаҳоро нақл менамуданд, ки ҳангоми дарс ҳудатонро андаруни дунёи дигар тасаввур мекардед: ҳамроҳи Абуабдуллоҳи

Рӯдакӣ шеър меҳондеду руд менавоҳтед, бо Рустами Дастану Гурдофариди бебок душманонро пора месоҳтед... дар ҳонақоҳи Мавлоно ракси самъо мекардеду бо Низомии Ганҷавӣ ба қиссаи «Лайливу Мачнун» гӯш мегӯядеду то субҳ мегирифтед...

Дар хотир дорам, ки соли 2008 «Паймони азизон» аз нахустин таълимгоҳҳои маҳсуб мёфт, ки дар он омӯзиш бо забонҳои тоҷикӣ русӣ сурат мегирифт. Дар синфи русӣ гайр

чумхурияи мактаббачагон дар шаҳри Душанбе бояд шуруъ мешуд. Ҳаминлаҳза муаллима Абдукаримова хонандагонро ба назди худ даъват карда гуфтанд:

«Шумоён шер! Шумо аз ҳама бехтарин, нотакор! Гап тамом! Ҳамаатон имрӯз ҳатман пирӯз мешавед, ман ба шумо боварии комил дорам. Дар ин ҷо танҳо хонандагони аълоҳон таҳсил мекунанд. Ширкат кардан дар озмуни чумхӯрӣ аллакай

СОҲИБКАЛОМ

аз ҳонандагони тоҷик, ҳонандагоне, ки миллаташон рус асту ақаллан ягон вожаи тоҷикиро намедонистанд, таҳсил менамуданд. Духтаракон бо либосҳои замонавӣ, мӯйҳои парешон ба дарс меомаданд. Боре як манзараи аҷоиб диққати ҳамаро ҷалб кард: душтаракони рус бо кокулакони майдабоғ доҳили мактаб шуданд ва мӯйҳои тиллорангӣ онҳо мисли офтоби ҷаҳонтоб дунёро тасхир мекард. Онҳо табассумкунон бо забони тоҷикӣ, бо оҳанги хосу бисёр ширину шево «Ассалом, шумо чӣ хел?» мегуфтанд. Гарчанде ки ҳангоми талафуз ҷойи зада дигар буд, аммо бо забони тоҷикӣ ҳарф задани русдуҳтарон ҳисси ватандустии моро боз ҳам меафзуд. Баъдан мъалум гашт, ки боре ба дарси онҳо муаллима Абдукаримова даромада, қиссаи «Робияи ҷилгизамӯй»-ро нақл кардаанд.

Воқеан, муаллима Абдукаримова истеъоди нодир доранд, ки метавонанд тавассути сухан ба ҳонандагон таъсир расонанд. Боз як манзарае пеши назаром омад: Дар саҳни мактаби «Паймони азизон» ҳонандагон омодаи нишастан ба нақлиёти мактабӣ буданд. Анибӯҳи муаллимон баъди гусели онҳо баромаданд. Озмуни

голибијат аст! Аммо ман медонам, ки шумо бе ҷойи аввали дуюм барнамегардед! Баъдан, ин шоҳбайти машҳурро хонданд:

**Агар гӯй, ки битвонам, қадам дарнек, ки битвонӣ
В - агар гӯй, ки натвонам, бирав биншин, ки натвонӣ!**

Баъди суханҳои муаллима ҳамамон рӯхбаланд гардида, бо диплому медалу ҷойҳои намоён баргаштем. Тамоми голибијонро муаллима табассумкунон пешваз гирифта гуфтанд: «Ана, сеҳри суханро бинед! Диҳед, забони тоҷикии мо мӯъҷиза аст! Албатта, ҳама арзанда, аммо суханҳои ман тирест, ки рост ба нишон мерастанд!».

Чанде пеш ба дидори муаллима рафта будам. Боре як нафар шӯхиомез ба он қас гуфт:

- Муаллимаҷон, акнун бас қунед муаллимиро, шумо бояд «бизнес - тренер» шавед! Оё дарк накардаед, ки суханҳои тоҷикӣ ба мардум саҳт таъсир мекунанд? Шумо ҳамон хел «мотиватсия» медиҳед, ки баъди он як нафаре, ки аз дасташ ҷизе намоёид, дар фикри қашғардани сайёраи дигар мешавад. Ман ба ҷойи шумо мебудам, қайҳо миллионер мешудам.

- Ман аз миллионер ҳам миллионтар, - ҷавоб доданд муаллима, - гирду атрофи маро шогирдонам пур мекунанд. Кучое равам, дасташонро пеши бар гирифта, ба ман салом мегӯянд, ҳар ид бароям пайёнаконӣ самимӣ мефиристанд, магар ин нест дорой? Ман аз соли 1971 то ҳозир дарс мегӯям, қариб 54 сол аст, ки бачаҳои мардумро тарбия мекунам. Медонед, ҳоло акнун шогирдони ман наберадор шудаанду ба магзи донаки онҳо дарс медиҳам. Магар ин нест ҳушбахтӣ? Оё аз пешай омӯзгорӣ қасби ҳалолтаре ҳаст? Албатта, не! Ман ҳоло 76-солаам, 76-сола! Ин ба гуфтан осон. Аммо дар ин синну сол то ҳол ҳудамро мисли асп бардам хис мекунам. Ман то ҳол ҷавонам ва маро муҳаббати шогирдонам ин хел ҷавон нигоҳ мedorad! Ба қавли устод Loik:

**Ҳоло, ки ман ҷавонам, дунё пур аз ҷавонист,
Ҳар ҷо, ки по гузорам, он ҷо пур аз ҷавонист!**

Барои ман ягон пулу моли дунё қадре надорад. Агар рӯзе шунидам, ки шогирдам ба ягон мақоме расидашт, ҳамон рӯз барои ман ид аст. То воласин нафасам ман ба қасби пуршарафи омӯзгорӣ арҷ мегузорам...

Бешак, ин аст муаллими асил, устоди ҳакиқӣ! Оне, ки ба қасбаш то ҷовидон содик мемонад. Рӯзе ҳамсифонам бо ифтиҳор ба ҳамдигар мегуфтанд: «Оё шунидаед? Пешвои миллат ба муаллима хонаи истиқоматӣ тухфа кардаанд». «Арзанда, воқеан арзанда», - садо медонанд бачаҳо. «Бинед, бъазъҳо мегӯянд, ки муаллимонро дар Тоҷикистон касе қадр намекунад, аммо маълум аст, ки ҳамаи ин гуфтаҳо дурӯғанд, дар давлати мо ба омӯзгор таваҷҷӯҳи хоса зоҳир менамоянд!».

Ҳоло муаллима Абдукаримова на танҳо дар мактаби 22-и шаҳри Ҳучанд, балки дар Донишгоҳи давлатии Ҳучанд ба номи академик Бобоҷон Faуфуров низ фаъолиятдоранд. Ҷанд рӯз дар мактаб аз фанни забон ва адабӣти тоҷик дарс мегӯянд ва ҷанд рӯзи дигар дар ҳобгоҳи донишгоҳ ба ҳайси мурabbия кор мекунанд. Дар сар то сари вилоят овози саҳтигир будани мурabbияи ҳобгоҳи 2 пахн гардидааст. Рӯзе қатор до нишҷӯйдӯхтаракон бо кокулҳои майдабоғ, дар даст анбуҳи китобҳо аз ҳобгоҳ баромада рафтанд. Ин манзараро дидаму беихтиёри табассум кардам. Соядости муаллимаро зуд шинохтам. Ҳушбахт устоде, ки сабки хосаш ҳама ҷо пайдост. Илоҳо, умри омӯзгори бузургварам бобакову бардавом мустадом бод.

Шаҳнавоз КАРИМЗОДА

ШЕЪРЕ БА НОМИ НЕКАТ, ОМЎЗГОР, ДОРАМ...

Дастам дар дасти модарам буд ва ман аввалин маротиба ба макони илму маърифат ворид шудам. Ҳамон вакт шумо маро дар назди ҳавлии мактаб пешваз гирифтед. Ман шуморо дар ёд дoram.

Дар лабонатон табассум, дар ҷашмонатон мухабbat ва дар симоятон шукуфтани гулҳои баҳорӣ таҷассум гардида буд. Шумо маро бо оғуши гарм пешваз гирифтед, ки то ҳол фаромӯш накардаам.

Оҳ, омӯзгори азизам, ҷо қадар меҳруbonу ҳалим ҳастед! Махз бо панду насиҳатҳои шумо, ман имрӯз ба қуллаҳои баланди илму маърифат сазовор гаштам.

Дар васфи шумо, устоди азизам, қалам бар даст гирифта, аҳсану оғарин меҳонанд.

**Шеъре ба номи некат, омӯзгор, дoram,
Дар анҷуман ба дастат ҷон туҳфае супорам.
Баҳри сипоси хотир, дастат ҳамефишорам,
Миннатпазирам аз ту, доим ба рӯзгорам.**

Омӯзгори азизам, шумо сазовори чунин сухан ҳастед. Чунончи, шоири бузург фармудааст, шумо

дар баробари падару модар таълимидӯҳанд, тарбияткунанда ва насиҳатгари фарзандони мардум ҳастед. Бояд зикр намуд, ки хидматҳои безаволи

шумо шоистаи таҳсину оғарин мебошад. Омӯзгори азизам, ҷо ҳуш аст, ки шумо ҳастед.

Омӯзгор дар ҷомеа нақши назаррас дорад. Зоро шароғати панду андарз ва илму маърифате, ки

ба ҳонандагон медиҳад, онҳоро метавонад, ҳамчун шаҳси обрӯманд, ватандӯст, дилсӯз ва меҳруbon тарбият намояд. Бале, ман бо шумо ифтиҳор дoram, омӯзгори меҳруbonam.

Шумо дар ҷомеа мақоми хоса доред. Ҳамагон бо шумо фарҳ мекунанду аз будани шумо ҳушнуданд. Зоро сарҷашмаи ҳамаи доништу маърифат, пешравию комёбихо дар ҷодаи ҳаёт шумо ҳастед. Чунки шумо ҳар як дакикаву сонияи ҳудро барои аз бар намудани илм ва баланд бардоштани сатҳи доништу малакаи фарзандони мардум сарф менамоед. Бо камоли эҳтиром ва самимиҳи беандоза, сипосгузории ҳудро ба шумо мерасонам, омӯзгорам.

Чунонки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, муҳтарам Эмомали Рахмон қайд намуданд: «Муаллим, ақл, шараф ва вичдони ҷомеа аст».

Оре, шумо ҷониҳ ҳастед, омӯзгори хоксору фидокори ман.

Хайринисо ИБРОХИМЗОДА

► БА ОЗМУНИ «ОМӮЗГОРИ МАН - ИФТИХОРИ МАН»

Субхи содик. Борони найсон майда-майда меборид. Дар ҳамин вақт занги дарвозаи мактаб садо дод. Муҳофиз дархол аз чой бархоста, сўйи дарвоза омад. Ў медонист, ки дар ин субҳи барвакт танҳо Матлуба Турсуновна меояд ва бояд ба ў оид ба шабе, ки дар ин чо паси сар намуд, маълумот дихад.

Баъди маълумот гирифтан Матлуба Турсуновна табассуми ширин карду ба дарбон изҳори миннатдорӣ намуда, ба утоқи кориаш даромад. Барои ў одат шудааст, ки ҳар пагоҳӣ аз ҳама барвакт ба коргоҳ ояд ва на танҳо омӯзгорон, балки ҳар хонандаро мадарвор истиқбол бигирад. Боре аз муаллима пурсидам, ки чанд фарзанд дорад, ў бо табассуми ширин ҷавоб дод, ки шумораашон хеле зиёданда ва ғоҳе номҳои баъзеяшонро фаромӯш мекунад. Бо ин гуфтаҳо шогирдонашро дар назардорад, ки ҳар қадомашонро фарзандвор дӯст медорад. Ин табиист, Матлуба Турсуновна тӯли солҳои зиёд се мағфумро исму чисми худ мепонад; мадар, мураббӣ ва роҳбар. Бо шогирдони зиёди муаллима сухбат доштам, ҳар қадоми онҳо фақат хислатҳои хуби инсонии ўро васф мепонад.

- Хизмате, ки Матлуба Турсуновна ба ман кард, аз модари аслиам кам нест. Агар ў намебуд, имрӯз шояд ба ин ҷодаи хунар, баҳусус, ба мансаби роҳбарӣ ва вакили маҷлиси маҳаллий намерасидам. Агар дар оянда боз ба мувafferияти ноил гардам, маҳз аз баракати ҳамин устод ҳоҳад буд, - бо ифтихор гуфт зимни сухбат мувовини ҷазираи маорифи ва илми Чумхурии Тоҷикистон Равшон Каримзода.

-Дар шаҳри Москва будам. Ронанда ҷавонписари тоҷике буд. Дар ҳамин чо таваллуд шуда, савод омӯхта будааст. Бештар аз Матлуба Турсуновна ёдварӣ намуд, ки даҳ сол роҳбари мактабашон буд. Дар гарӣ касро ёд кардани дигарон аз маҳбубияти ў даррак медиҳад. М. Тошева ба ин ҷазираи шудааст, - гуфт дар сухбат ба мо собиқадори маорифи кишвар Файзӣ Бобоевна.

Даҳҳо шогирди муаллима, ки имрӯз дар шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои дигари киши-

вар ва берун аз ҷумҳурий вазифаҳои муҳталифро ба уҳда доранд, дар ҳамин ақидаанду аз устодашон ифтихор менамоянд.

-Табиист, ки рисолати омӯзгор дар ҷомеа ҳеле бузург аст ва шогирдон ба омӯзгори зан эътиқоду эътиқоди бештардоранд. Аксар заноне, ки дар соҳаи маориф шогирдият доранд, нахуст ба шогирдон чун модар муносибат мепоноянд. Албатта, ҳар вақте ба шогирд диди медӯзанд, нахуст фарзандони худро пеши назар мөвараванд. Аз ҳамин нуқтаи назар, дар ин соҳа занон афзалияти бештардоранд. Қӯдакону наврасон одатан сирри дили худро ба омӯзгорзанон возеху равшан мегӯянд. Ин нуқтаро дар таҷриба онҳо ҷондӯши дар таҷриба ҷондӯши дар таҷриба ҷондӯши.

Муаллима дар Бухорои шариф ба дунё омадааст, овони кӯдакиу наврасиаш дар

олимақом дар фурудгоҳи байнalmilalӣ бо иштироки гулдухтарони ҳамин мактаб сурат мегирифт. Роҳбари мактаб пешниҳод намуд, ки дuxтарon дар ин маросим сару либоси миллии тоҷикӣ пӯшанд, маҳсусан, атласу адрес. Ин пешниҳод ба мақомоти болӣ писанд омад ва акунин тартиб хуб риоя мешавад. Таҷабbusi дигари ў дар мактаб ташкил намудани Шурои

таҷribi M. Тошева гузаштанд, ба ҳайси роҳбари муасисаҳои беҳтарини таълимии пойтаҳт шағирдият менамоянд. Агар шумораи шогирdonero ки дар маъсъуиятҳои гуногун кор мекунанд, ҳисоб кунем, тэъдодашон ба садҳо нафар мераанд.

Матлуба Тошева аз он ифтихор ва сарфароз аст, ки нағояндаи ду миллиати ҳамхуну ҳамфарҳанг ва дӯсту бародар мебошад. Таъlimro bo забони модариаш-ӯзбекӣ гирифтаасту тамоми фаъoliyatiашро бо забони тоҷикӣ pesh mебарad. Ин du миллиat ва du kishvari ҳамсояро ба мисли гавҳарaki ҷашм dӯst medorad va ҷоҳир menamoyad. Ba pindori ў, madaroni ҳарду xalq yak andeshad dorand: Vatan tinchu orom boшаду farzandon osuda ba kamol birasand va dar haёт choygoҳi xudro pайдо namoyand.

Ў баробари фаъoliyati педагогӣ, ҷанд даъват вакили

аҷоддӣ хидмати бузург мекунад.

М. Тошева дар ҷандин ҷо-рабинии сатҳи мintaқavi ва bainalmilalӣ, дар шаҳрҳои Тошканд, Бишкек, Алмаато, Москва, Минск, Токио дастоварҳои маорifi Toҷikistonro tarғib намудааст. Az taҷribi on kishvarҳo баҳra бурда, namunaҳo beҳtarinashро барои pешrafti soҳa дар kishvar ҷондӯши.

Баъди ба нафака баромадан қарор дод, ки ормонҳои дилашро дар соҳаи маорif piёda namoyad. Bo farzandid jaonaаш Otabek, ki dар соҳаи iktisod ва molia kor mекунад, in masъalaro ba miён guzoшt. Ba karore omadand, ki ginnaziai xususiy tаъsis bi-đihand. Oid ba in masъala bo dӯstonu shogirdon ҳam suhbati namud va biloхira niatash, ki nek bud, amaliy shud. Яъne, bo maблиgi pasandoz va az furӯshи ҳavlii padar (dar shaҳrakasi Fizjduvoni viloyati Buxoro) dar shaҳri Dushanbe ginnaziai xususiy boz namud. Ak nun az soli 2017 ginnaziai xususii «Andeshaoi pok»-i tаъsisdoda ў dar taъlim va tarbiyati naсли navras saҳmi arzišmand meguzorad.

-Barobari tаъsis doddani muassisasi tashkiloti ibtidoiyi Xizbi Xalqi Demokratiyi Toҷikiston, ittifoқi kasa-baro tаъsis dodem. Tuli fayoliyati chandinsolaam bo in du tashkiloti ommavii chamyatiriyti iertiбот doram. Ifti-hormandam, ki dар qatori di-gar faъbolon, dar ҷандin se-minara konfronxoi satҳi ҷumхuriyati va mintakavii in sозmonҳo ištirok namudam. Maromi Xizbi Xalqi Demokratiyi Toҷikiston va Itti-fokhoyi kasa-bar, ki hamraъiyi va andeshai pok ast, maromi mo ҳam ҳast, guft asnoi suhbati M. Toшeva.

Устоди устодон, мураббииён ва модари мадaron Matluba Toшeva kasa-bashro, shogirdonu pайвандон va Toҷikistonni bi-xištoscoro dӯst medorad va ҳar vačab zaminai onro muкқadас va aziz medonadu baroи sarabsizio xurrami и diёр ба ҳaisi як sokinai on pайvasta zaҳmat mekašad.

A. SHOХONOV,
rӯznomaniyor

ҳамин чо паси сар шуда бошад ҳам, бо Toҷikiston az ҳurdi meҳru muhabbat bi-bean-dosa doшt. Ҳangomu navoras, ҳar sol dar vaқti taъtili ба ҳona amakash ba Dushanbe menamad orzu mekar, ki kalon shawad, albatte, dar ҳamini chon aksariyati makhbarati samimiy ўro pas az ҳatmi maktab ba Dushanbe ovard. Ў dar Toҷikistonon afsonaviy maktabi oliro ҳatm namuda, Ҷazirasi Fafforova golibi ozmuni «Muallimi sol» dar ҷumхuriyati.

Баъзе ҷонкориҳои муаллиma низ қobiли tavacchuhand, ki kamtarin insonҳo ba on kodirand. Masalan, ҳonaero, ki shaҳrdror baroи golib omadan dar ozmuni «Dirекторi sol» ba ў tuхfa karda буд, ба як naфar omӯzgori ҷoҳi mandi dabiston dode. Ak nun farzandonu pайvandoni in xonavoda yak umr dar ҳakki muallima duoi nek mukunand.

Замoni roҳbari ў dar in maktabi ovazodori poytaҳt korxoi metodiy va pedagogi xelre rivoҷ ёftand, ki natichaаш afzudani mutaxassisom az xisobi shogirdoni dabiston dar soҳaҳoи muҳtaliifi xohagii xalq буд. Ҳolo faқat dar shaҳri Dushanbe шаш naфar shahse, ki maҳz az maktabi

doimioamal kunandaи ҳurdi meҳru muhabbat bi-bean-dosa doшt. Ҳan-chunin, zamoni roҳbariаш maktab jek marotiba dar ozmuni shahrxi golib omad va yak marotiba xudi ў golibi ozmuni «Dirекторi sol», shogirdash Saide Fafforova golibi ozmuni «Muallimi sol» dar ҷumхuriyati.

Баъze ҷonkororoi muallili niz қobiли tavacchuhand, ki kamtarin insonҳo ba on kodirand. Masalan, ҳonaero, ki shaҳrdror baroи golib omadan dar ozmuni «Dirекторi sol» ba ў tuхfa karda буд, ба як naфar omӯzgori ҷoҳi mandi dabiston dode. Ak nun farzandonu pайvandoni in xonavoda yak umr dar ҳakki muallima duoi nek mukunand.

Замoni roҳbari ў dar in maktabi ovazodori poytaҳt korxoi metodiy va pedagogi xelre rivoҷ ёftand, ki natichaаш afzudani mutaxassisom az xisobi shogirdoni dabiston dar soҳaҳoи muҳtaliifi xohagii xalq буд. Ҳolo faқat dar shaҳri Dushanbe шаш naфar shahse, ki maҳz az maktabi

mačlisasi maҳallii nohiyasi Шоҳmansur буд va beshtar bo mardum rӯ ba rӯ suhbati menamud

Muallima soli 1999 taҳti unvoni «Roҳxi muassisasi omӯzisi fanni taъrihi» das-turamali taъlimi tаҳxia namud, ki na tanҳo dar ravandni taъlim, balki baroи xudshino-siis milliy aҳamiyati muhim dorad. Ў hamchun muallili daстuramali korguzorii ravandni taъlim rocheъ ba mavkeъ, makomi sarvar, omӯzgor, vazifaii xidmati, roҳbari sinif, naқsha korӣ niz mebo-shad, ki on maҳsusan, baroи omӯzgoron chavon xele arzishi wolo dorad.

Muallima barobari masъalaҳo tаъlim oид ба taҳxik, boz-eft va navorar niz ӯzbi bor mediҳad. Ba ҳar masъala zodkorona munosibat dorad. Soli 2010 kitobi ў taҳti unvoni «Vatan, ifti-horamdar tuiy» rӯy়i cop omad. Bo dalloҳi tаъrihi va risolati insonӣ niшon dode, ki Vatan baroи yak naфar ch' arzish va kimate dorad. In kitob baroи tarbiyati maъnavi chavon, dar nichodi onҳo bedor namudani xissi balandi ҳurdimiili arzishxoi tаъrihi tamaddun va farxangi

bu xunar meomӯzonad, ў misli charogi maъrifat ast, ki roxi imrӯzu fardoi marдумро равшан месозad.

In peshai baso pursharaf va masha-uliyatnok maҳsusb meёbad. Az in lihzoz, vazifaii aсosii omӯzgor, dar barobari omӯzoni dani ilmu donish, inchi-nin, taъlimi odob va hidoyatu raҳnamoии shogirdon ba shinoxti arzishxoi milliy, ҳurdimiili suhbati xudoqohi va sadokatu samimiyat nisbat ba in sarzamin va marдумi on meboshad.

Ba chehra nuronii omӯzgor niga-rista, dar ҷašmonam yaq ҷašmon meҳru mabinam va ifti-hor meku-nam, ki moro chunin omӯzgoron saхt-gir va meҳrubon sabaq omӯzonand.

Xaibatullo SHODIEV,
mudiri shuъba magistratura va
doktorantraу Консерваторияи
milliy Toҷikiston
ba nomi Talabkhӯcha Samtorov

УСТОДИ ШАРАФМАНД

Боз пурсидам: Аз душвориҳо на-хarosi sed? Megӯyad: In kassbo bo vuchudi dushvor va zaҳmatgalab budan peshai puriftehori chomea ast. Ba in kassbo pursharaf boyad naфaroni dono, zakъi va gamhor mashgul shawand va oynadagoni sazovori chomearo tarbiya na-хamaynd. Soltan, ki dар ҷoda omӯzgori sarf na-хudaam va az in kassbo soҳiboi obrӯ va ӯzbi bor debon, rozim va ifti-hor shudaam, rozim va ifti-hor meku-nam.

Tavre ki ba idomaи suhbati ustod. Ё. Olimov zikr namudan, omӯzgor boyad kassbo hudaštro dӯst dorad va ba on sodik bo-shad. Naфare omӯzgori

БА ОЗМУНИ «ОМӮЗГОРИ МАН - ИФТИХОРИ МАН»

Муаллим эхёгару ояндасози халку миллат буда, вазифаи муҳимтарини тарбияи шогирдони сазовор аст. Чун омӯзгор ҳастии худро ба тарбияи шогирдони сазовори замона сарф кард, ҳамон қадар пояи давлату давлатдори мамлакат мустаҳкам мегардад.

Асосгузори сулху ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомали Раҳмон борҳо дар Паёмҳои худ тъкид намуда, гуфтаанд: «Ояндаи миллатамонро худамон месозем, барои ин бошад, мо вазифодор ҳастем, ки ба фарзандони худ илму дониш, малакаю маҳорати забондонӣ ва қасбу ҳунари барои замона ва талаботи он мувоғикро омӯзонем. Фарзандони мо дарк намоянд, ки танҳо одобу аҳлоқи ҳамида, илму дониши ҷавобгӯй ба талаботи замона ва омӯҳтани қасбу ҳунари воло, доштани ҳислатҳои ҳудшинисио ҳудогоҳӣ метавонанд ояндаи дурахшонеро барои миллатамон ҳада намоянд». Чун сухан дар бораи муаллим рафт, ҳостам дар бораи шаҳсияте сухан ронам, ки тамоми вучуди худро танҳо ба таълиму тарбия ва омӯзандани қасбу ҳунар равона кардаасту дар байни мардум самимияти эҳтиром дорад. Қадам ба Коллеки ҳунарҳои мардумӣ ниҳода, баъди салому ҳолпурӣ аз посбони муассиса қаҳрамони мақолаи худ Насриддин Ҳочаевро пурсон шудам. Фикр кардам, ки ўро мисли дигар роҳбарон дар утоки қориаш пайдо мекунам. Аммо...

Чун ба бинои таълимии коллеҷи ҳунармандон ворид шудам, тозаю озодагии бино ва ороши толорҳо диккати маро ба худ ҷалб кард. Ин макони ҳунар як осорхонаи пур аз бозёфтҳоро мемонд. Бо диданаш ҳаловат бурдам ва аз мӯҷизаи дастони шогирдони устодони ин боргоҳи ҳунар ба ҳайрат афтода, оғаринашон ҳондам.

Пас аз садо додани занг сарвари муассиса як марди миёнақади чорпашлӯй, ки дар сараш тоқии сандуғи чоргула пӯшида буд, аз синфонаи баромад ва ба тарафи ман нигоҳ карда рост омад. Бо эҳтиром маро ба коллеҷ ҳушбошӣ карда гуфт:

- Муаллима, чӣ ҳизмат, ягон шогирдатонро барои таҳсил ба коллеҷ оварданӣ ҳастед?

Ман бошам, фикри худро дар бораи навиштани мақолаे оид ба фаъолиятиаш баён соҳтам. Муаллим табасуме карду ба тарафи мудири қафедра, ки пас аз таҳлили дарси наққошон ҳамроҳи устод буд, нигариста гуфт:

- Ман розӣ ҳастам, аммо шумо дар бораи ман не, дар бораи заҳмати ҳамаи

омӯзгорони муассиса нависед. Охир, ман танҳо, бе мададу дастгири ин ҳунармандони чирадаст-устодони ҳунар, омӯзгорони болаёкат ба комёбӣ ҳаргиз мушаррафа нагардидаам.

Ҳамин тавр, ҳамроҳи устод Насриддин Ҳочаев вориди ошёнаҳои бинойи таълими, утоқҳои фанни қасбӣ, осорхонаи муассиса гардида, ба ҳулоса омадам, ки танҳо заҳмату ҷӯдкорӣ ҳаргиз мушаррафа нагардидаам.

Мова-кашидадӯз, Аъзам Додоҷонов-ғачкор, Мурод Маманазаров -накъоша монанди инҳо хеле назаррас аст. Дар раванди таълиму тарбия саҳми муовинони директор Шоилҳом Ҳабибов, Олимҷон Ашӯров, Аминҷон Шодиев ва мудири ҳоҷагӣ Обид Султонов ҳам кам нест. Дар таълими 8 нафар дорандай нишони «Аълоҷии маориф ва илми Тоҷикистон» ва 10 нафар «Аълоҷии фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон» мебошанд. Ҳар як рӯзи коллеҷ таҳти назорату роҳбарии ном-

тироқ менамоянд. Коллеҷ дорои китобхонаи электронӣ буда, фарогири 550 ҳазор қитоби бадӣ, илмию назариявӣ ва қасбӣ мебошад. Шогирдони коллеҷ аз тамоми минтаҳаҳои чумхурӣ, аз ҷумла, аз Файзободу Дангаро, Раҷшти Ҳоруг, Восею Дарвоз, Ҷ. Балхию Ҷайхун, Шамсиддин Шоҳину Қубодиён, Кӯлобу Душанбе, Ашту Зарифобод, Шаҳристону ноҳияи Спитамен ва дигар фарогири таҳсил ҳастанд. Барои онҳо шароити мувоғик ба таълими қасбомӯзӣ мавҷуд аст. Онҳо соҳиби хобгоҳи ошҳонаи барҳаво ҳастанд. Ба шогирдони болаёкату соҳибистеъдод стипендияҳо мӯқаррар карда шудааст.

Ҳар як ҷорабини дар сатҳи баланд мегузарад ва шогирдони таълими ҳарои руҳияи ҳудшинисио миллӣ, ҳудоғоҳӣ, дӯст доштани Ватану миллати хеш, эҳтиоми қонуну ҳуқуқҳои қишвар, хифзи Ватан ва амнияти қишвар, пешгирии шомилшавии ҷавонон ба ҳар гуна ҳизбу гурӯҳҳои ифратӣ ва амалҳои террористӣ, равона намудааст. Дар ташкилу гузарондани ин ҷорабини тарбияи саҳми қаровари коллеҷ ҳарои ҳудои қалон аст. Оид ба ин ҷорабини расму наворҳои зиёде дар китобхонаи коллеҷ мавҷуд буда, пайваста шогирдон ба воситаи таҳтаҳои электронӣ онро мавриди омӯзиши қарор медиҳанд. Дар таълими ҳарои амалӣ ғаридани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулият барои таълиму тарбияи кӯдак» ҷорабиҳои зиёде дар ҳамкорӣ бо волидайни донишҷӯён ба роҳ монда шуда, бо роҳбарии бевоситаи қаровари коллеҷ «Рӯзи падару модар» ҳафтае як маротиба (рӯзи шанбе) баргузор мегардад.

Ба утоки қарори қаровари коллеҷ Насриддин Ҳочаев ворид гашта, мушоҳиди кардам, ки дар давоми 15 соли ғафолият ин қадар нишондихандои зиёдеро ноил ғаридани коллеҷ натиҷаи заҳматҳои шабонарӯзии устодону шогирдон таҳти қароварии ин марди маорифпарвар аст.

- Дар раванди инкишоғи технолоѓии муосири ҷаҳон соҳиби қасбу ҳунар гаридан қадами устувор ба зиндағии шоиста дар оянда аст – мегӯяд ё.

- Вазифаи муҳимтарини мактабу маориф, устоду омӯзгор на фақат таълиму тарбия аст, балки ба камол расонидани мутахассисони сатҳи ҷавобгӯй ба талаботи ҷаҳонии меҳнат мебошад.

Оре, ҳақ бар ҷониби устод аст, зеро омӯҳтани қасбу ҳунар ба ҷавонон дар шароити имрӯз ҳеле зарур аст.

**Матбуба ТОҶИБОЕВА,
омӯзгори гимназияи №5-и
шахри Исфараи**

Ҳеч кас аз пеши ҳуд ҷизе нашуд,
Ҳеч оҳан ҳанҷари тезе нашуд.
Ҳеч Мавлоно нашуд Мавлон Рум,
То мурди Шамси Табрезӣ нашуд.

Оре, ин гуфтаҳо дар ҳакиқат, дурустанд, зеро ягон шаҳс наметавонад бе устод, бе роҳнамо, бе сарвар ба ҷизе соҳиб шавад. Ягона шаҳс устод аст, ки бо донишшу заковаташ метавонад ба тақдири ҳар як инсон тағйиротро ворид намояд. Устод барои ояндаи дурахшони шогирдаш ҷи ҳамроҳи ҳамекашад. Муваффақияти шогирд ҳоҳ дар ғафолият, ҳоҳ дар зиндагӣ барои устод ҳадии беҳтарин аст. Пас, устодро ҳурмату эҳтиром намудан, ба қадри заҳматаш расидан ва нисбат ба ў меҳру муҳаббат гузоштан вазифа ҳар як шогирди баору номус мебошад.

Ман ҳам дар зиндагӣ устод дорам, ки дар тӯли 45 соли ҳаётам барои таълиму тарбия, донишшандӯй, ғафолияти меҳнатиҳои саҳми бедареги ҳудро гузоштанд. Обидов Ҳусейнҷон Ҳомидович мебошанд. Обидов Ҳусейнҷон соли 1972, баъди ҳатми бомӯваффақияти мактаби миёнай Ҷамоати деҳоти Чилғазӣ, яъне, то синни нафақа дар муассисаи номбурда ҳамчун омӯзгори математика ғафолияти пурсамар намуданд. Ҳусейнҷон Обидов омӯзгори саҳтири буданд, аммо дили нарм доштанд. Навовар, ғашқадам ва ташкилотчӣ буданд, бо шогирдон ҳеле зиёд кор мекарданд. Ҳатто шабҳо ҳам писарони деха ба ҳонаи устод омада, дарс мегирифтанд. Баъди ду соли ғафолият шогирdonашон Зайниддин Ҳоликов

сон машғул гардидаанд.

Устод муддате ҳамчун муҳосиби Ҷамоати деҳоти Чилғазӣ ғафолият бурданд, натавонистанд, ки аз мактабу шогирдон дур бошанд. Аз соли 1984 то соли 2013 дар муассисаи №38-и деҳоти Боғдории Ҷамоати деҳоти Чилғазӣ, яъне, то синни нафақа дар муассисаи номбурда ҳамчун омӯзгори математика ғафолияти пурсамар намуданд. Ҳусейнҷон Обидов омӯзгори саҳтири буданд, аммо дили нарм доштанд. Навовар, ғашқадам ва ташкилотчӣ буданд, бо шогирдон ҳеле зиёд кор мекарданд. Ҳатто шабҳо ҳам писарони деха ба ҳонаи устод омада, дарс мегирифтанд. Баъди ду соли ғафолият шогирdonашон Зайниддин Ҳоликов

нор набуд. Аҳли деха ба донишшу пуртагчибагии устод бовар намуда, оҳиста-оҳиста барои идомаи таҳсил дар ҳунармандӣ ғариданд. Аз ҷумла, Гавҳархон Ҳомидова, Муҳтасархон Ҳасанова, Малиқаҳон Мансурова, Алия Усмонова, Дилноза Нозирова ба ғафултети математика доҳил гардида, ҳоло давомдихандои кори устоди ҳуд шудаанд. Ба ин тарик, устод дар тӯли ғафолияташон зиёда аз бист нафар шогирдро ҳамчун математик ва даҳҳо шогирдро ба дигар соҳаҳо омода намудаанд. Аксарияти шогирди устод ҳоло дар вазифаи директорони муасисаҳо, омӯзгори мактаби Президентӣ ғафолият бурда истодаанд.

Ҳусейнҷон Обидов иштирокии ғафоли озмуни «Муаллими сол» ҳам буданд. Соли 1994 дар озмуни мазкур иштирок намуда, дар даври минтақаӣ ҷойи якумро соҳиби гашта, дар даври шаҳрӣ сазовори ҷойи дуомати гардида буданд.

Аз пайвандони устод ду нафар фарзанд ва панҷ набера қасби омӯзгори ғафоли озмуни мазкур иштирок намуда, давомдихандои кори падар ва бобои ҳуд мебошанд. Ҳоло дар нафака бошанд ҳам, бо талаби падару мадарони ва директори литеяи № 4 шаш сол аст, ки ба таълиму тарбияи насли навраси ин боргоҳ машғуланд.

Ҳусейнҷон Обидов соҳиби яғон унвон набошанд ҳам, шогирдони зиёде доранд, ки ёд аз устоди ҳеш мекунанд ва ин беҳтарин тухфа барои ҳар як омӯзгор аст.

**О. ӮЛМАСОВА,
омӯзгори МТМУ №38-и
шахри Исфара**

УСТОДИ КОРДОН

ва Ботуралий Ҳолмуродов ба Университети давлатии Тоҷикистон (ҳоло ДМТ) доҳил шуда, мисли устоди зиёд омӯзгори фанни математика гардидаанд.

Дар деха падару мадарон, аслан, ба дуҳтарон барои идомаи додани таҳсил дар мактабҳои олии қишивар, намедоданд. Аммо баъди даҳолати бевоситаи Ҳусейнҷон Обидов, соли 1987 яъқобра чор нафар дуҳтари деха ҳуҷҷатҳои ҳудро ба донишгоҳҳои олии қишивар, аз ҷумла, ба ғафултети математика супориданд ва сарбаландона ду нафар - Офтобхон Эргашева ва Мубинагон Абдуллоева ба Университети давлатии Тоҷикистон ва ду нафари дигар - Заҳроҳон Амонова ва Азизагон Ҳоликова ба Донишгоҳи давлатии Ҳуҷандои Ҳоликова ба таълиму тарбияи навраси ин боргоҳ шуданд. Ҳурсандии устодро ҳадду ка-

БА ОЗМУНИ «ОМӮЗГОРИ МАН - ИФТИХОРИ МАН»

Хомаро ба даст гирифтам, то сұханро оғоз кунам. Ҳаёлотам ба дурихон дур парвозд намуд.

Омӯзгорон дар чомеа вазифаи ниҳоят душворро ба зимма гирифта, дар зиндагии пур аз розу ниёз тифлор тарбия менамоянд, илм меомӯзонанд, ки чандон кори сахл нест. Ман, ки худ омӯзгор ҳастам ва бо нони омӯзгор ба камол расида, дар рагу пайвандам хуни омӯзгорй чўш мезанад, ин маъниро ба хуб дарк мекунам.

Сабаби ин касби пурифтихор ва пурмасулияти интихоб карданам, нахуст таъсири муҳити оила буд, ки ин меҳро дар дили ман бедор намуд.

МУҲАББАТИ БЕПОЁНИ ОМӮЗГОР

Падар ва модари ман омӯзгор буда, ҳаёти хешро ба тарбияи насли наврас сипарӣ кардаанд ва ҳамеша бо меҳр ва фарҳ аз дастоварди шогирдони хеш ҳарф мезаданду миёни хурду бузург эҳтироми хосса доранд. Муомила ва муносибати лутфомез миёни эшон ва шукргузорӣ аз касби интихобкарда маро низ мафтуни касби омӯзгорӣ кард.

Аз ҷониби дигар, муҳити мактабе, ки ман дар он аз муаллим ва муаллимаҳои мушғиқу меҳруbon тадрису тарбия гирифта, ба камол расидаам, муносибату муомила, рафтору гуфтор, либоспӯшӣ, раҳмдиливу мурӯват, ки нисбат ба мо, шогирдон, доштанд, ба дилам тухми умед қиши. Ҳамеша орзуи онро мекардам, ки дар курсии омӯзгорӣ нишаста, ба мисли омӯзгорони хеш бо шогирдон самимӣ бошам. Омӯзгоронам дар интихоби ин роҳ барои ман намуна шуданд. Ин сатрҳо ёдварӣ карда, суханони пурхикмати шоири ширинкалом Абӯдудлӯҳи Рӯдакиро ба ёд меорам:

**Ҳар кӣ н-омӯҳт аз гузашти рӯзгор,
Низ н-омӯзӣ зи ҳеч омӯзгор.**

Муҳаббату самимият ва илтифоте, ки аз ҷониби омӯзгорони хеш эҳсос мекардам, меҳреро нисбат ба ин пеша дар дилам бедор намуд ва баробари ба воя расидан он меҳр низ батадриҷ дар ман бузург шудан гирифт ва боис ғашт, ки ин пайроҳаро интихоб намоям.

Маҳз волидонам меҳри ин пешаро дар дилам бедор намуда, баҳри пешравию соҳибкасб шудан дар ин шоҳроҳ ҳамеша маслиҳатгару машваратчи ман буданд. Кунун понздаҳ сол мешавад, ки бо касби омӯзгорӣ рӯзгор пеш мебарам, vale ҳарғиз аз касби интихобкардаам пушаймон нестам. Дар ин сamt устодони аввалини худ волидонамро медонам:

**Ҳар киро устод набвад, кор бар
бунёд нест,
Дар раҳи маъни рафиқе беҳтар аз
устод нест.**

Бо вучуди он ки медонистам, омӯзгорӣ чандон кори сахл нест, заҳмати зиёдро талаб мекунад, vale тасалло дили ман ҷеҳраи зебои маъсуми кӯдакон буд, ки ҳамеша дар ҳар давру замон ба омӯзгор ниёз доранд, маро ба интихоби ин пеша водор кард. Мехостам, ҷанд ҳарфе доир ба risolati омӯзгор баён намоям.

ЭЪЛОН

Коллеҷи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон

мутахассисону омӯзгоронро барои шиголи вазифаҳои зерин ба кор даъват менамояд:

1. Ҷонишини директор оид ба корҳои таълим	табий-риёзӣ (номзади илм, дотсент)	варзишӣ
2. Сардори шуъбаи таълим	6. Мудири кафедраи таҳассусӣ (варзишӣ)	4. Назарияи иқтисодӣ
3. Сардори шуъбаи кадрҳо, корҳои маҳсус ва	(номзади илм, дотсент)	5. Алгебра
бойгонӣ		6. Технологияи иттилоотӣ
4. Декани факултети тарбияи ҷисмонӣ ва ОДҲ	Омӯзгорон:	7. Фарҳангшиносӣ
(номзади илм, дотсент)	1. Забон ва адабиёти тоҷик	Телефон барои тамос: (+992) 90 034 43 04;
5. Мудири кафедраи фанҳои гуманитарӣ ва	2. Тарбияи ҷисмонӣ (2 нафар)	+992 98 222 05 94.
	3. Психологияи варзишӣ – педагогикаи	

Дар шаҳри Женева 33-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҷашн гирифтанд.

омӯзгори асил надорад, ҳеч гоҳ обод наҳоҳад ғашт. Ободио пешравии чомеа маҳз аз омӯзгор ва насли тарбиякарда ўвобастагии калон дорад.

Таваҷҷуҳ ва дастгирии Пешвои миллат бештар ба ин сamt равона шуда, баҳри пешравии мактабу маориф, илму техникаи муосир ҳар гуна иқдомҳо ба роҳ монда шудаанд. Аз ҷумла, кушодани мактабҳои науви замонавӣ, роҳандозӣ намудани озмунҳои ҷумҳуриявӣ, аз қабили «Фурӯғи субҳи дононӣ китоб аст», «Илм – фурӯғи маърифат», «Тоҷикистон – Ватани азизи ман» ва гайра далели ин гуфтаҳоанд. Ҳадаф аз ташкил ва бар-

омӯзгори асил бояд рӯҳан шогирди хешро дарк кунад, дар ҳолатҳои гуногун донад, ки бо шогирд ҷай гуна муносибат кунад ва дар ин ҳолат фикр мекунам, омӯзгор муваффақ шуда мегуванд.

Дар солҳои фаъолияти омӯзгорӣ дар бисёре аз макотиби қишивар дарс гуфтам. Айни замон бошад, дар яке аз муассисаҳои таълими бонуфузи қишивар, литеӣ барои хонандагони боллаётаки равияи иқтисодӣ дар шаҳри Душанбе фаъолият даромад. Дар муқоиса бо дигар муассисаҳои таълими, ки пештар фаъолият мекардам, фазо дар ин муассиса ба қулӣ фарқ мекунад. Баробари ворид шудан ба ин муассиса ҳамон муносибату муоширати самимӣ, дӯстона ва озодро, ки миёни устоду шогирд бояд бошад ва ҷунон ки дар боло зикр шуд, мушоҳид кардам. Фаъолият намудан дар ин муассиса бароям ҳеле ҳуҷоянд аст, зеро он муҳитеро фароҳам овард, ки дер боз дар ҷустуҷӯяш будам.

Ин сатрҳо рӯйи авроқ оварда, дар муносибати устоду шогирд ё ба тарзи дигар гӯем, рафтори байни омӯзгору толиблим суханони адиби барҷаста Ҳусайн Вонзи Кошифӣ, ки дар «Футувватнома» ном асари ҳуд ба ин маъсала диққати маҳсус додааст, ба ёд меоянд.

Наҳуст «Дар баёни устод ва шароити он» мақому манзалати омӯзгорро ба ёд меорад ва ба шогирдон ва толиб-илмон хитоб карда, ҷунин мегӯяд: «Бидон, ки ҳеч коре бе устод мӯясар намешавад, ҳар кӣ бе устод коре қунад, бебунёд бошад. Аз шоҳи вилоят аст, ки агар қасе ба мартабаи қашғӣ ва қаромат расад ва корҳое аз ўдар вучуд ояд ва ўро устоди дуруст набошад, аз ў ҳеч коре наёд ба кори ў ҳеч ҷизро нашояд. Бинобар ин, ҳар кӣ ҳоҳад, ба дараҷаи камол бирасад, бояд устод дошта бошад:

**Ҳар кӣ бе устод кард оғози кор,
Кору бори ў надорад Ҷӯтибор.
Домани устод гири шод шав,
Муддате хидмат куну устод шав.**

Омӯзгор бояд донишманд бошад. Аз фанни дарс меғуфтагиаш вукуфи комил дошта, аҳлоқи пок, рафтору қирдори нақу ва бо шогирдон мӯимилаи хуб дошта, дар дил қинаю кудурат нисбат ба шогирд ғаридад, ба онон баробар назар қунад. Нақши омӯзгор дар ҷомеа бузург аст. Сарзамине, ки

гузории ҷунин озмунҳо баланд бардоштани сатҳи дониши насли наврас, соҳибмаърифату донишманд гардондани онҳост.

Сарвари давлат дар суханрониҳои худ таъқид мекунанд: «Омӯзгор, пеш аз ҳама, афрӯзандай ҷароғи дураҳшони илму дониш аст ва ҳушбахтона, қисми асосии зиёёни қишиварро муаллимон ташкил медиҳанд. Бинобар ин, вазифаи асосии муаллим дар баробари омӯзонидани илму дониш, инчунин, омӯзонидани адаб ва ҳидояту роҳнамони шогирдон ба роҳи рост мебошад. Ин амр бояд ба мөъёри аҳлоқии фаъолияти муаллим табдил ёбад.»

Дастгирии Сарвари давлат нисбат ба соҳаи маориф ва баланд бардоштани мақому манзалати омӯзгор дар ҷомеа басоз назаррас мебошад.

Ман ҳамчун омӯзгор ҳушбахту сарбаланд аз онам, ки аз ҷониби Давлату Ҳукумат меҳнату заҳмати монӯзгорон кадр гардида, бе подош на-мемонад.

Ҳамасола ғамхории Сарвари давлат нисбат ба соҳаи маориф эҳсос мешавад ва монӯзгорон бояд, пеш аз ҳама, вазифа ва маъсулӣи ҳешро дар сатҳи баланд иҷро кунем.

Ба ҳамаи омӯзгорон муроҷиат карда, мегӯям:

Биёд, омӯзгори асил бошем, касби ҳешро дӯстдорем, ба дарди шогирдон бо меҳр, муҳаббат ва самимият ба даст орем, он вакт монӯзгорон бояд, пеш аз ҳама, вазифа ва маъсулӣи ҳешро дар сатҳи баланд иҷро кунем.

Дар ҷавоб ба ғамхории Сарвари давлат, ман ҳамчун омӯзгор камари химмат баста, дар роҳи таълими тарбияи насли наврас устуворона қадам гузошта, ифтихор аз пешай ҳуд карда, пайваста донишшу малака ва маҳорати педагогии ҳешро сайқал медиҳам, шогирдон баору номус ва фидой ба ватанро тарбия менамоям, то дар хидмати ҳалқу Ватан ҳамеша тайёр бошанд.

Сарбиноз ЗУҲУРОВА,
омӯзгори забон ва адабиёти тоҷики
литсей барои хонандагони
балаётаки равияи иқтисодӣ
дар шаҳри Душанбе

► БА ОЗМУНИ «ОМӮЗГОРИ МАН - ИФТИХОРИ МАН»

УСТОДИ САҲНАОФАР

Устод Фулом Мудинов омӯзгори синфҳои ибтидоист. Ҳар боре, ки кӯдакони 7 – соларо ба синфи якум қабул мекунад, дар назди худ максади муайянено мегузорад. Ҳадафи асосиаш он аст, ки дар давоми чор соли таҳсил ибтидой чашми хонанда бино шавад, гӯшаш шунаво гардад, дасташ гиро шаваду дошишаш дар сатҳи зарурӣ бошад. Соли 2013 устодро барои ҳамкор шудан ба муассисаи таҳсилоти асосии №38-и Чамоати деҳоти Даҳанаи шаҳри Кӯлоб даъват карданд. Устод хоҳиши роҳбари муассисаро рад карда натавонист. Ба ў таълиму тарбияи хонандагони синфи якумро супориданд.

Баъди чанд рӯзи таҳсил муаллими кухансоли деҳаи Бешкаппа Саймузаффар Рахимов бо чор нафар пирони барнодили деҳа писаракеро бо номи Мехрубон ба мактаб оварданд. Ба директори муассисаи таълимӣ гуфтанд, ки бо устод Фулом Мудинов барои ба синфи якум қабул кардани ин писарбача сухбат карданамон лозим аст. Дар рафти сухбат маълум гардид, ки ин писарбача дар кӯдакиаш ба бемории ихтилочи шадиди пай дар пай гирифт. Инчунин, ҷарааш вобаста ба садояш тағиیر мөёфт, ки ба устод хеле зебандад.

Ба гайр аз ин, падару модараваш аз ҳам чудо ва аз пайи зиндагии худ гаштаанд. Ин писарбачаи акун 12-сола дар тарбияи бобои бибиаш мондааст. Дар натиҷаи ин беморӣ қадду қоматаш инкишоф наёфт, инчукӯ бекарор ва суханрониаш заиф гашта буд.

Омӯзгор аз пайи таҳияи барномаи таълимӣ барои ин хонанда шуд. Бо мутахассисони равоншинусо асабшинос доир ба ин беморӣ сухбатҳо анҷом дод. Машҳои маҳсуси ҷисмонӣ ва бозизҳои варзишӣ барои инкишофӣ қадду қоматро муайян кард. Рӯйхати ҳӯрокҳои ба системаи асаб фоидаоварро бо маслиҳати мутахассисон тартиб дод.

Хулоса, дар натиҷаи иҷрои нақшаша тартибдода шуда қадду қомат, системаи асаби хонанда рӯз то рӯз инкишоф ёфта, суханрониаш хубтар шудан гирифт.

То ҳатми синфи чорум Мехрубон ҳондан, нақл кардан, навиштан ва мисол ҳал карданро ёд гирифт. Ҳоло Мехрубон баъди ҳатми синфи нуҳум ба тиҷорат ва дехқонӣ машғул аст.

Аҳолии деҳа аз босавод шудану бо як ҷавони зебои хушҳаҳо табдил ёфтани Мехрубон ба омӯзгораш арзи миннатдорӣ мекарданд. Устод дар ҷавоби ҳамин суханро мегуфт: «Ман танҳо кори савоберо ба анҷом расонидам».

Ёд дорам, соли 2019 буд. Устод шоду хурсанд доҳили ҳавлии мактаб шуд. Аз устод пурсида: – Чаро ин қадар хурсандед?

– Муалими азиз, хушҳаҳо даром, - гуфт ў. – Писарам Хайридин – устоди Дошишгоҳи миллии Тоҷикистон, ки шогирди худам аст, рисолаи номзадидашро дар риштаи илми химия химоя кард. Аз он хурсанд ҳастам, ки меросбари худро дар шахси писарам ёфтам.

Дастовардҳои омӯзгор хеле

зиёданд. Ҳар сол дар байни хонандагони синфҳои I-IV, озмунҳои «Ҳатти зебо» ва «Хонандаи сол» гузаронда мешаванд. Дар ин озмунҳо шогирдони устод мақоми ифтихориро ишғол мекунанд.

Рӯзе ниyat кардам, ки ба дарси устод дароям. Доҳили синфҳона шудам. Синфҳона тозаю озода, воситаҳои аёни ва расми ба мавзуи дарс мувоғиқӣ дар таҳтаси синф овезон кард. Дар расми манзараи галладаравӣ бо тасвири аъзои як оила инъикос ёфта буд. Хонандагон аз рӯи мазмуни расм ҳикояро «Мавсими галладаравӣ» номгузорӣ намуданд.

Сароғоз устод қалимаи **дилсӯзиро** шарҳу эзоҳ дод. Дар атрофи ҳамин қалима сухбати кӯтоҳу хубро ба анҷом расонид. Баъд ба ҳондани матн шурӯй кард. Дар вакти ҳондани матн садои омӯзгор гоҳе паст мешуд, гоҳе баландтар ва гоҳе оҳангӣ навозишкоронаро ба худ мегирифт. Инчунин, ҷарааш вобаста ба садояш тағиир мөёфт, ки ба устод хеле зебандад.

Матн ҳонда шуд. Устод ба нақли мазмуни матни «Дилсӯзӣ» оғоз кард. Дар вакти мазмуни матни нақл кардан, устод аз худ ба матн иловахо доҳил мекард, ки ба мазмуни матн ҳуснуну мутхавӣ дигар мебаҳшид.

Устод аз матн ду ибораро ҷудо карда, дар таҳтаси синф навишт. Ин ибораҳо якеаш «теғи оғтоб» ва дигараш «оғтоби тағфон» буд. Омӯзгор ин ибораҳо шарҳу эзоҳ дода, аз шогирdoniашро таъқид намуданд. Дар натиҷа, як ҳикояи пурмазмуну ҳушибурангэ ба вучуд омад.

– Албатта, дарси забони мадарӣ бе таҳлили ғрамматикии қалимаву ҷумлаҳо зебоии худро гум мекунад, - ба шогирdoniашро таъқид мекард омӯзгор.

Аз ин рӯ, омӯзгор ба шогирdoniаш супориш дод, ки ба ҷумлаҳои ҳикоя яктои ҷумлаи монанд навишта, ба қалимаҳои он саволгузорӣ намоянд.

Гурӯҳҳо ҷумлаҳои худро навиштанд ва омодаи саволгузорӣ шуданд. Устод ба гурӯҳҳо иҷозат дод, ки ҷумлаҳои худро ҳонанд ва саволгузорӣ намоянд. Гурӯҳе, ки ҷумлаи худро меҳондӯ саволгузорӣ мекард, агар дар қалимае саволро нодуруст мегӯзашт, гурӯҳи дигар он ҳаторо ислоҳ мекард. Доир ба баъзе аз қалимаҳои ҷумла баҳси пурҷӯшу ҳурӯше ба амал омад.

Дарси устод аз лаҳзai оғоз то ба анҷомаш пурра бо ҷодкорӣ гузашт. Ҷодкории шогирdoniашро дар ҷумлаҳои худро ҳонанд ва саволгузорӣ намоянд. Шогирdoniашро дар ҷумлаҳои худро ҳонанд ва саволгузорӣ мекарданд. Амалу ҳаракати симоҳои матни иловахо доҳил мекарданд.

Ҳар шахс мақому ҷояшро дар ҷомеа аз заҳмату меҳнаташ мейёбад. Ҷуноне ки устод ба заҳмату меҳнати ҳалолаш, ба тарбияи шогирdoniашро дар ҷумлаҳои худро ҳонанд ва саволгузорӣ мекарданд. Аммо дар сарғаҳи ин ҳама пешравиҳояш симои нурбори устодони гиромияш Ҳайдархон Назаров, Яшинбой Мамадҷонов, Ёқубҷон Рустамов ва падари 85-солааш Қобилҷон Шарифовро мебинад.

Б. МИРЗОЕВА,
омӯзгори мактаби №44-и
шаҳри Кӯлоб

Олими рус Д.И. Менделеев гуфта буд: «Муаллими ҳакиқӣ ҳамонест, ки дониши ў дониши хонандагонаш гашта бошад». Воеқияти ин гуфтаҳоро дар фаъолияти омӯзгори собиқадор Рисолат Шарифова дарёфтем. Феҳристи шогирдони муваффақаш, ки аз ибтидои фаъолияти то ба имрӯз сабт гардидаву зимни сухбат аз «қўлвор» берун овард, бозгӯи симои аслӣ, муҳаббат ба қасб ва собиқаи беш аз сисолаи ў буд. Р. Шарифова соли 1981 баъди ҳатми факултети химияи Дошишгоҳи миллии Тоҷикистон ба мактаби №3-и шаҳри Конибодом ба ҳайси омӯзгори кимиё ба кор омад. Сарвари муассиса Ҳабибаҳон Каримова чанд маслиҳати хоса доду ўро ба синфҳона овард. Ҳайдархон Назаров, устоде, ки боиси интиҳои қасбаш шуда буд, ўро ба омӯзиши пайваста ва нисбат ба худ серталаб будан ҳидоят кард. Соли дуюми корӣ шогирдаш Үқтам Ақрамов бо гирифтани медали биринҷӣ дар озмуни ҷумҳурияйӣ муаллимаро нисбат ба қасбаш боз ҳам дилгармтар намуд. Минбаъд Мунира Шарифова ва Максуда Дадабоева медали нукраву мукофоти маҳсусро дар ин озмун ба даст оварда, нуғузи устодашонро баланд бардоштанд. Тайсиси факултативи байнимактабӣ, ки бо иқдоми раёсати маорifi шаҳри соли 1988 дар мактаби №3 таъсис ёфт, ба муаллима неруи тоза баҳшид. Наздик ба 30 нафар шавқманди кимиё аз мақотиби муҳталифи шаҳр ҷамъ омаданд, ки Зарифҷон Шарифов бо гирифтани медали нукра, Бурхон Болтаев медали нукра, тилло ва роҳҳат ба мактаби олий, Далер Муфтоҳиддинов ду медали тилло, Наргиза Зардакова

РОҲНАМОИ ҶОМЕА

медали биринҷӣ ва роҳҳат ба мактаби олий, Таҳмина Бобоева, Зарина Юнусова, Маҳбуба Абдуллоева бо пиризихои хеш дониши устодашонро муаррифӣ намуданд. Бо такозои рӯзгораш аз соли 2000 -ум, се сол фаъолиятиашро дар мактаби раками 37-и ноҳияи Синоидома дод. Тамоми ҳастӣ, донишу заковат ва истеъодашро ба таълиму тарбияи шогирdoniашро саволгузорӣ намуд. Усмонҷон Сангинов, Маҳсуда Дадабоева, Шоиста Эркаева, Бароат Эсанова, Бурхониддин Абдуллоев идомабаҳшони роҳи устоди ҳешанд ва дар дабистонҳои шаҳр чун омӯзгорони муваффаки фании кимиё шӯҳрат ёфтаанд. Р. Шарифова дар симои омӯзгорони чавон Зебо Иброҳимова, Мубина Қўзиева, ки дар дабистонҳои ракамҳои 9 ва 54 дарс мегӯянд ва Парвина Султонова, ки тарики квотаи Президентӣ ба риштаи кимиёи ДДХ шомил гардидааст, мутахассисони умебаҳшро мебинад.

– Кимиё ғанни душворфаҳм аст. Ҷӣ асрорест, ки шогирdoniаш шумо ба он шавқ пайдо мекунанд? – мепурсем аз ў.

– Вокеан, дилбоҳтагони ин фан аҳёнан ба назар мепасанд, – мегӯяд дар посух муаллима. – Агар мо сатҳӣ, барои рӯзгузаронӣ дарс гузарему равем, наметавонем талабаи боистедодро қашф намоем. Ба онҳо мефаҳмонам, ки назди хеш мақсад гузоштаам, бо қадом василае набошад, ин фанро меомӯзам ва таъқид мекунам, ки эшон низ соати дарсиро бехуда масраф нақунанд. Гузарондани таҷрибари ҳангоми машғулият ба бачаҳо супориш медиҳам. Таҷзияи моддаҳоро бо мисолҳои ҳастӣ ва дастраси мефаҳмонам. Масалан, реаксияи моддаҳоро дар мисоли ҳолати нон баъди ба танӯр часпондан, омехтаи чурғотро пас аз иловай соҳаи истеъмолӣ ва даҳҳо мисоли ҳастӣ. Шогирdoniашро имрӯз донотару бочурваттаранд. Ин водор месозад, ки омӯзгор бояд пайваста омӯзад. Бо ҳама омӯзиши серталабие, ки нисбат ба худ дорам, боре дар ҷараёни дарс ба саҳве роҳ додам, ки шогирdoniашро ислоҳ намуд. Дӯст медорам шогирдеро, ки кунҷкову ба хуш бошад. К.Д. Ушинский бехуда нағуфааст: «Муаллими, то даме ки зинда аст, меомӯзад, ҳамин, ки аз хондан бозманд, симои муаллимиаш низ барҳам меҳӯрад». Файри адабиётни дарсиву тоҷикӣ, ба китобхое, ки бо забони русӣ таълиф шудаанд, бештар рӯ меорам.

Муаллима сипосгузор аст, ки дастпарваронаш Дилюв Мирзоев, Сарвар Орифов, Азизҷон Азимҷонзода, Азизҷон Ҷӯраев, Раҳматҷон Ёқубов, Азизҷон Собиров аз Федератсияи Россия ва Фарзона Сиддикова аз шаҳри Душанбе дар Рӯзи модару Рӯзи омӯзгорон, Соли наҳанава дар санаҳои таърихи занги зада, аз ҳолаш мепурсанду китобҳои барояш заруриро дастовез мөоранд. Аммо дар сарғаҳи ин ҳама пешравиҳояш симои нурбори устодони гиромияш Ҳайдархон Назаров, Яшинбой Мамадҷонов, Ёқубҷон Рустамов ва падари 85-солааш Қобилҷон Шарифовро мебинад.

Фирӯзаи АБДУЛАЗИЗ,
шаҳри Конибодом

